

NOVO MESTO

PIŠE PRIHODNOST.

Glasilno Mestne občine Novo mesto,
številka 2, junij 2025

Osrednja slovesnost ob 660-letnici Novega mesta

Poletno dogajanje v mestu za vse generacije

Intervju: Gregor Macedoni, župan Mestne občine Novo mesto

Foto Asja

0 naslovnici

Na osrednji slovesnosti ob 660-letnici ustanovitve mesta je v dvorani Olimpijskega centra potekala umetniška akademija *Ljubite tisto, česar ne boste nikoli videli dvakrat ...* v izvedbi Anton Podbevšek Teatra.

KAZALO

3	Uvodnik	22	Poletne počitnice naj bodo polne igre, ustvarjalnosti in novih doživetij!
4	Županova kolumna	23	V Podbrezniku so (in še bodo) nova stanovanja
5	Skupaj skozi čas – 660 let družinskih zgodb Novega mesta	24	Pomen mediacije v lokalnem okolju malo drugače
6	660 let Novega mesta: praznik ustvarjalnosti, vizije in skupnosti	25	Javni razpis za oddajo postelj dijakom in študentom
8	Intevju z Gregorjem Macedonijem: "To je mesto, ki ga imam zelo rad!"	26	»Kot biserček, ki smo ga potegnili iz globin pozabe.«
11	Začenja se prenova mestne tržnice	28	»Po najboljših močeh si želimo vzgojiti sočutne in samostojne otroke!«
12	Vstopna točka Trška gora vabi k odkrivanju pristne dolenske zgodbe	30	Pesmi - ključ do razumevanja kulture naroda
13	Glavni trg v znamenju cvička	31	Poletje v knjižnici Mirana Jarca Novo mesto
14	Kronika občinskega sveta	32	Ugodna posojila z garancijo in subvencije obrestne mere
15	Prispevki svetniških skupin	32	Razvoj globoke tehnologije že pri mladih?
18	Novomeški kolaž	33	Peš ali s kolesom v knjižnico – za bolj trajnostno Novo mesto!
20	Poletno dogajanje v Zavodu Novo mesto	34	PoPOTovanja – 10. literarni natečaj Slavističnega društva Dolenjske in Bele krajine
21	Mestna plaža – poletna osvežitev ob reki Krki	35	Križanka

Novo mesto

Glasiło Mestne občine Novo mesto

UREDNIK

Jure Marolt

KOORDINACIJSKI ODBOR

Peter Žunič Fabjančič, Monika Gabrič Simon, Saša Sršen, Urban Kramar, Nataša Jakopin, Sandra Boršič, Mirjana Martinović, Anja Čampa, Nika Fink in Živa Zakšek

NASLOVNICA

Foto Asja

JEZIKOVNI PREGLED

Marinka Cerinšek, Jožica Jožef Beg

PRODUKCIJA

Para, d. o. o., Ljubljana

SPLETNA STRAN

www.novomesto.si

NAKLADA

13.500 izvodov

IZDAJATELJ

Mestna občina Novo mesto

ZA IZDAJATELJA

župan Mestne občine Novo mesto

JUNIJ 2025

ISSN C508-4547

> Jure Marolt

ČAROBNOST JE VEDNO NA DOSEGU ROKE

Če se naša družina odpravi raziskovat različne koticke po Sloveniji ali v bližnje države, se ob prihodu domov žena vedno oglasi z istimi besedami: »Ah, kako lepo je to naše Novo mesto.« Lepo je, če rad kam greš, še lepše, če se domov rad vrneš. V vseh teh osebnih in skupnih desetletjih smo to naše mesto ponotranjili, vzeli povsem za svojega. Postalo je naš sestavni del. Mi smo (tudi) Novo mesto.

Poznam njegove ulice, skrite koticke, ljudi. Poznam njegove osnovne elemente, njegovo dušo, preteklost in vizijo. Poznam ga, ker je moje, ker sem zaveden in ponosen Novomeščan. Poznam ga, ker sva skupaj od mojih prvih nestabilnih korakov. Poznam ga, ker je sodeloval pri moji vzgoji, odraščanju, ker sem si v njem ustvaril družino. Dom. Poznam moje Novo mesto.

Čeprav ga poznam do obisti, vse njegove prednosti, zvitosti in pomanjkljivosti, si želim, da ga vsak dan odkrijem še bolj. Zame ga ni nikoli dovolj ali preveč. Zame preprosto je. Nekatere moti predvidljivost, mene pa v njegovem primeru ne. Rad vidim, če vem, kaj lahko pričakujem. Tudi od njega ali predvsem od njega, ker je moj varni pristan.

Dom ni pravi dom, če ga ne sprejme tudi srce. Ljudje se danes prepogosto »podimo« za neulovljivimi ideali, pozabljamo pa na to, kar imamo na dosegu roke. Drugo ni vedno boljše, tega ne bom nikoli podpisal. Če docela sprejmeš to, kar imaš že v začetku – in Novomeščanke in Novomeščani smo lahko iskreno veseli dejstva, da je prav to mesto naš dom –, potem so tudi sprehodi, pogledi, nasmehi mimoidočih, povsem preproste stvari, še toliko več vredni.

Prehajamo v s soncem obsijano poletje. Nisem prepričan, kako je pri vas, ampak osebno sem komaj čakal, da svetloba postane neizogiben del vsakdana, saj je to poziv narave k akciji. Dovolj je bilo zimskega počitka in spomladanske utrujenosti, poletje bo aktivno! Le dopust naj bo ležeren ... Nekaj pa je preizkušeno odličnega, in sicer poletni večeri v središču dolenske prestolnice, ki ponujajo glasbene presežke, odlične pogovorne večere, vragolije na prostem

za najmlajše. Vsak, še tako zahteven okus bo potešen.

Osebn izziv je, da najdem v vsakem letnem času nekaj lepega. Srečen je tisti, ki mu to hitro uspe. Čarobnost je vedno na dosegu roke, če smo le pripravljeni, da jo sprejmemo. Tudi poletni dež je lahko sanjski, zimsko sonce pa nekaj najlepšega. Pomlad brsti od energije, jesen nas razvaja s svojo barvitostjo. Vse je stvar zaznavanja in dožemanja.

Hkrati lahko najdem nekaj lepega na vsakem sprehodu. Vem, kje iskati in kaj lahko pričakujem, a to ne zmanjša doživetja, čustev, ki me ob tem preplavijo; to imam iskreno rad. Zagotovo pa lahko uživaš tudi v slehernem prispevku na vsaki strani »našega« glasila, v katerega je vsak od avtorjev izlil del sebe, skupaj pa ustvarjamo lepo celoto, ki poje hvalnico našemu mestu.

Užijte poletje. Naučite se sonca. Naberite si energije za vse bolj temne dni, ki zagotovo še pridejo na vrsto. Zdaj pa je napočil tvoj/vaš čas.

NOVO MESTO PIŠE PRIHODNOST – ŽE 660 LET

Mag. Gregor Macedoni, župan

Zdi se kot včeraj, ko smo pred desetimi leti praznovali 650. obletnico ustanovitve Novega mesta. Pa vendar je obdobje desetih let v razvoju nekega mesta lahko razlog za ponos. V dekadi pandemije, energetske krize in vojn – in kljub njim! – je Novo mesto ohranilo visoko kakovost življenja, gospodarske družbe uspešno poslujejo na mednarodnih trgih, zraslo pa je tudi število prebivalcev: statistično nas je v občini prek 2.000 več. Tako se bližamo številki, ki se je pred desetletjem zdela nedosegljiva: 40.000!

Kar šteje, je pogled naprej – pogled onstran dekad in blokad, pogled v povezan prihodnji svet. Pri tem pogledu je ključno, da zaupamo znanju in da vanj vlagamo. To zmoremo in znamo zato, ker nas k temu opogumljata tako gimnazijska tradicija kot univerzitetna ambicija. Moramo si upati vlagati v drznost posameznikov in znati prisluhniti njihovim sanjam.

In kadar to storimo, je kot z mostom: ko povežeš dve dotle nepovezani točki in utreš novo pot, se ljudem skrajšajo poti, razprejo obzorja ali pa preprosto pretegnejo noge.

Tak je novomeški razvojni model, ki je vse pogostejše izpostavljen kot slovenski vzorčni primer: z ambicioznim gospodarstvom, ki ne pozna meja, se ne krepi le zasebno premoženje, ampak dobi smisel bogatenje skupnega, javnega – zaradi česar vlagamo v zdravje, izobraževanje, stanovanja, kulturo in šport.

Le kako bi sploh bilo drugače v družbi družb, ki nas pozivajo, naj živimo zdravo življenje, ki prihodnost prometa vidijo v električni energiji in ki znajo v eno spojiti avto in dom? Prav ti veliki sistemi, kakršna sta farmacevtika ali avtomobilska industrija, so nas naučili, da moramo gledati daleč naprej, da moramo znati predvideti ne le svetovne gospodarske trende, ampak tudi velike tehnološke premike in znanstvene preboje.

Ni naključje, da je na osrednjem praznovanju 660. obletnice Novega mesta predsednica države dr. Nataša Pirc Musar z izbranimi besedami govorila o našem mestu in novomeški občini:

»Čeprav v Sloveniji nimamo uradnih regij, Novo mesto dokazuje, kako močno jih ljudje živimo in prepoznavamo. Je srce Dolenjske, Glavni trg pa

njegovo simbolno središče, v katerem se ne konča le vsakoletna kolesarska dirka po Sloveniji, ampak se začenjajo tudi številne druge ture in avanture, na katere je lahko ponosna vsa Slovenija.

Kot predsednica me posebej veseli, da se Novo mesto ponaša z eno najvišjih stopenj kakovosti življenja v državi. K temu visokemu standardu nedvomno prispevajo uspešne gospodarske družbe, ki so med največjimi slovenskimi izvoznicami ...

H kakovosti življenja pomembno prispevajo tudi številna nedavno novozgrajena javna stanovanja, ki jih razumem kot zgleden primer sodelovanja med vladno in občinsko politiko ...

Zato so prizadevanja občine za krepitev univerzitetnega središča več kot razumljiva: imate oboje – skozi leta nakopičena razvojna znanja, preverjena na najzahtevnejših svetovnih trgih, in mlade generacije, ki so željne tega znanja.

Opažam, da občine večinoma zelo učinkovito in uspešno rešujete konkretne izzive občanov in s tem potrjujete, da je vodenje skupnosti najuspešnejše takrat, ko odločitve sprejemajo oblasti, ki so bližje ljudem. Nobene potrebe namreč ni, da se vse ključne odločitve sprejemajo le v glavnem mestu države.

Da to res drži, ste v tem mestu večkrat dokazali v preteklosti in dokazujete tudi danes z ambicioznostjo občinskega vodstva in župana, ki sta usmerjena v izpolnitev čim več obljub, ki ste jih dali občanom, ki naj izboljšujejo kakovost življenja v občini in uveljavijo Novo mesto kot prostor raznovrstnih presežkov.

Pri tem lahko vedno pričakujete mojo naklonjenost in podporo.«

Besede, ki vzbujajo ponos in povedo, da zadnje desetletje novomeškega razvoja ni ostalo neopaženo. Zato, dragi Novomeščani in Novomeščanke, vse najboljše za naš skupni rojstni dan. Že sedmo stoletje ponosno nosimo pridevnik »Novo« – in naj se ta čez čas segajoča novost našega mesta tudi v prihodnje tako uspešno rima z inovativnostjo in sodobnostjo. Tudi s ponavljajočim se vračanjem po osvojenih svetovnih vrhovih (»grem domov v Novo mesto«). Naj bo naše mesto vedno novo v dobrem in naj ima vedno mesto v novem – naj bo v najboljšem pomenu besede vedno Novo mesto!

Boštjan Pucelj

> Katarina Dvornik, Vrtec Pedenjped Novo mesto

SKUPAJ SKOZI ČAS – 660 LET DRUŽINSKIH ZGODB NOVEGA MESTA

Več tednov je minilo od prireditve Skupaj skozi čas – 660 let družinskih zgodb Novega mesta, moje misli pa vztrajno uhajajo na Muzejske vrtove, ko smo praznovali tvoj rojstni dan. 660 let že šteješ, pa si vse bolj mladostno, živahno in razigrano. V svoj prostor vabiš vse, brez izjem. Za vsakega najdeš prostor poguma, priložnosti in tolažbe. Krasno je biti Novomeščan!

Sašo Barantin

Vrtno zabavo smo pričeli z nastopom otroškega pevskega zbora Mali Pedenjped pod vodstvom Eve Unetič. Navihano in razposajeno so predstavili nekaj zelo znanih pesmi ter zaključili z živahnimi ritmi ode Novemu mestu. Skozi prireditev nas je popeljala srčna Eleonora Bojana Čibej in naše cepeteljne navduševala v delavnica. S krasno dušico Matejo Fi smo neskončno uživali v predstavi *Kovčekteta na obisku* ter ob ljudskih in Matejinih avtorskih pesmih odjadrali pustolovščinam naproti. Čeravno ni naša, smo Lavro Fabjan, muzejsko pedagoginjo, vzeli povsem za svojo. Dolgoletno sodelovanje vedno znova rodi še kakšno zanimivo idejo, ki ji navdušeni sledimo, in tako se je zgodilo tudi letos, ko nam je predstavila pečat Novega mesta in nas razvajala z zapeticami. Da so v naših krajih živeli tudi bogati plemiči, pričajo številni izkopani zakladi in nakit. Tokrat smo na situle risali sodobne družinske zgodbe in izdelovali glinene ogrlice v barvah in viziji Rinka. V našem mestu so se rodili, rastle in ustvarjali številni imenitni ljudje. Eden pomembnejših je gotovo Leon Štukelj. Da je močno zaznamoval naš prostor in ljudi, nam je pokazal Luka Bojanc, izjemno uspešen novomeški telovadec in krasen človek. Ob pogledu na njegov kotiček na Muzejskih vrtovih smo lahko povsem mirni, da pod Gorjanci še rastejo obetavni vrhunski športniki. Za dobro zabavo ne sme manjkati jedi, pižama in dobre glasbe. Za prvo so poskrbeli naši kuhinjski kolegi, ki so kolačkom Bauli nadeli okusne živopisne oblive in nam jih postregli z limonado. S sladkimi brki in prstki pa smo še dolgo v

večer poplesovali ob nepozabnih ritmih Terkaja in Igorja Saksida. Navdušila sta s predstavo *Repki* ter z rapom in poezijo spretno prišepnila, kako so lahko besede srce povezovanja in navdiha.

Drago moje Novo mesto, hvala, da nas potrpežljivo spremljaš že toliko let. Hvala, da nam daješ varen dom, v katerem lahko ustvarjamo in v miru uživamo s svojimi bližnjimi. Hvala, da kljubuješ vsem sodobnim nesmislim in nas opominjaš, kaj je zares pomembno. To je skupnost! Ko bi le zmogli za skupnost dihati malo bolj čuteče, malo bolj sinhrono. Ko dihamo drug za drugega, zmoremo več. Takrat zmoremo do Lune in nazaj.

Drago mesto, moje Novo mesto. Bodi pozdravljeno in ostani to, kar si. Naše!

660 LET NOVEGA MESTA: PRAZNIK USTVARJALNOSTI, VIZIJE IN SKUPNOSTI

V četrtek, 15. maja 2025, smo pripravili osrednjo slovesnost ob 660-letnici ustanovitve mesta.

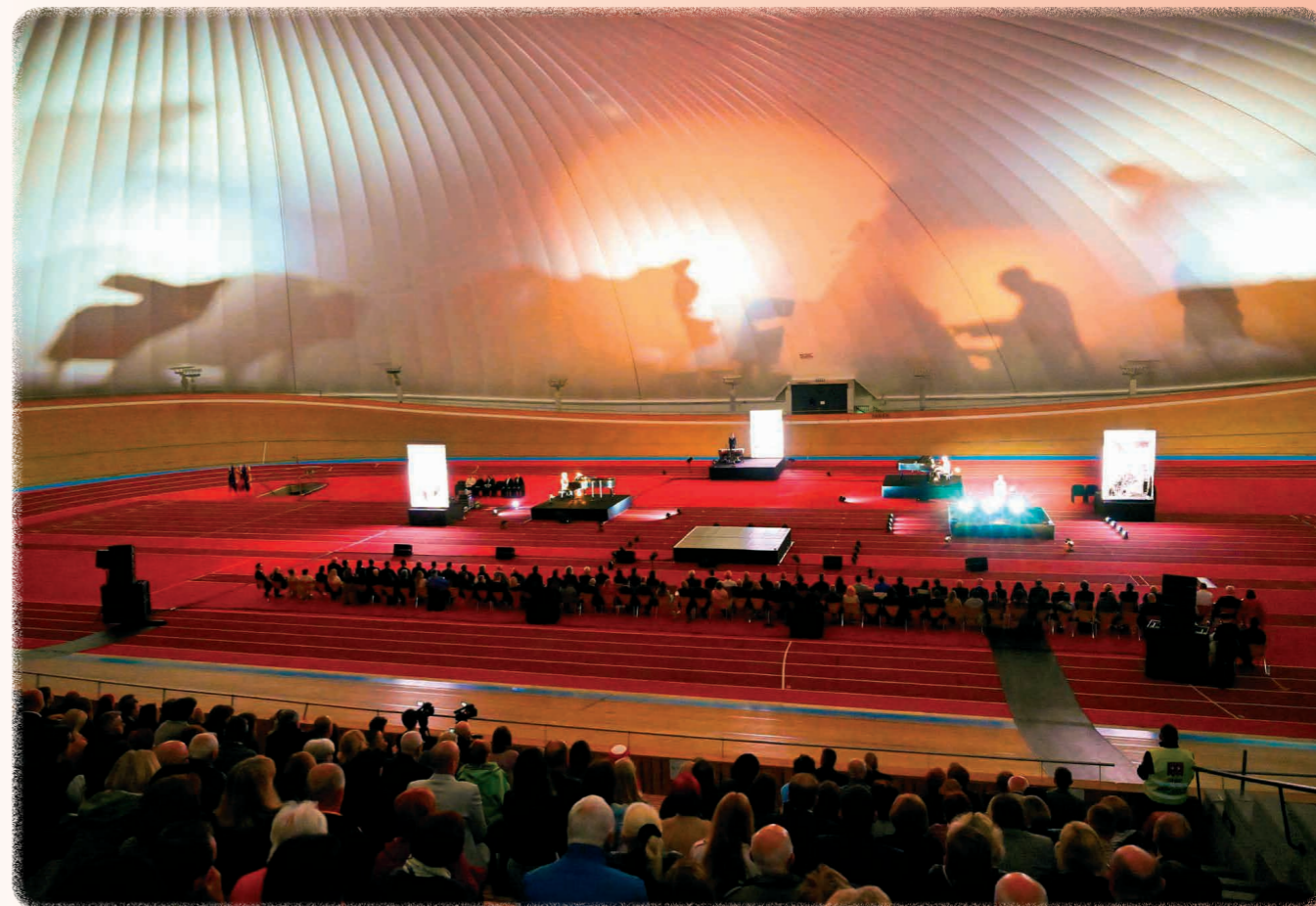
Slavje se je odvijalo v dvorani Olimpijskega centra, kjer se je ob 20.25 začel umetniško zasnovan dogodek *Ljubite tisto, česar ne boste nikoli videli dvakrat ...*, ki je s sodobnim pristopom in simboliko povezal bogato preteklost, ustvarjalno sedanjost in ambiciozno prihodnost dolenjske prestolnice.

S prireditvijo v režiji Matjaža Bergerja, ravnatelja Anton Podbevšek Teatra, so obiskovalci doživeli razgiban večer z več prizorišči, projekcijami in nastopi vrhunskih umetnikov. Slavnostna govornica, predsednica Republike Slovenije dr. Nataša Pirc Musar, je izpostavila pomen lokalne identitete in odgovornega razvoja. Glavni poudarek v govoru župana Gregorja Macedonija je bil na pomenu povezovanja dediščine in prihodnjih priložnosti ter vloge mesta kot prostora znanja, kulture in trajnostnega razvoja.

Dogodek je bil več kot praznovanje – bil je izraz skupne vizije, ki temelji na ponosu, pripadnosti in sodelovanju. Z ogledom izbranih foto utrinkov podoživite vzdušje prazničnega večera.

Foto Asja in Peter Žunič Fabjančič

MAG. GREGOR MACEDONI, ŽUPAN MESTNE OBČINE NOVO MESTO

»TO JE MESTO, KI GA IMAM ZELO RAD!«

Ob jubileju Novega mesta, 660-letnici ustanovitve, smo se pogovarjali prvim možem Mestne občine Novo mesto, mag. Gregorjem Macedonijem. Kakšna je podoba Novega mesta danes, kakšni so njegovi glavni izzivi in še mnogo več, boste izvedeli v pogovoru, ki se osredotoča na prihodnje korake tega čudovitega mesta ob dolenski lepotici, reki Krki. Ker skupaj pišemo njegovo prihodnost.

Peter Žunič Fabjančič

Tudi uradno je zdaj podpisana pogodba za težko pričakovano prenovo mestne tržnice. Kakšna so pričakovanja od tega projekta, kaj dobimo z njo?

Predvsem infrastrukturo, ki bo omogočala tudi bolj zahtevnim ponudnikom in bolj zahtevni ponudbi prehranskih izdelkov prisotnost na osrednji novomeški tržnici. Tržnica je vedno prostor, kjer se srečujeta ponudba in povpraševanje. Dejstvo je, da bo morala biti prisotna ponudba in s tem bo tudi povpraševanje, hkrati pa bodo morali občani prepoznati tržnico kot mesto, kjer bodo kupovali in se tudi srečevali vsakodnevno.

Medtem pa ste na Trški gori odprli Vstopno točko, ki jo je novomeška občina uredila v vznožju te znamenite vinske gorice. Kakšna je ta zgodba?

Novo mesto je nesporno regionalno središče Dolenjske in morda še širše. V tej regiji je vinogradništvo ena tradicionalnih identitet, ki nas zaznamuje v marsičem, tudi v tej naši krajinski podobi. Trška gora je prostor, kjer je največje število zidanic na tako majhnem območju na celem svetu. To je nekaj, kar ima Novo mesto v svoji dediščini in na to dediščino moramo biti ponosni. Zato smo začeli na Trški gori že pred več leti razvijati turistične produkte, ki se lepo prijemajo in razvijajo. Mislim, da tudi po zaslugi projektov, kot je kolesarska dirka Po Sloveniji, ko gre spremenjena trasa zadnje etape skozi to območje, Trško goro danes pozna ne le cela Slovenija, ampak tudi širše po svetu.

Boštjan Pucelj

Funkcijo župana sedaj opravljate že dobrih deset let. Kaj je botrovalo vaši odločitvi, da se takrat podate v to novo, neznano zgodbo?

Novo mesto je moje rojstno mesto, tukaj sem preživel svojo mladost. V študentskih letih in nekaj kasneje sem živel tudi v Ljubljani. Seveda nikoli nisem izgubil stika z Novim mestom, vseskozi sem spremljal njegov razvoj, kako je tukaj živeti. Zaznal sem, da je tukaj še ogromno priložnosti, ki jih Novo mesto ne izkorišča. Ravno to, da bi tudi v Novem mestu naredili zgodbo, ki je enaka najbolj uspešnim zgodbam v Sloveniji in širše, je bil moj izziv pred desetletjem.

Kako osebno gledate na to prehojeno pot? So se vaša prvotna pričakovanja in želje izpolnile?

V teh desetih letih smo dosegli cilj, da je novomeška občina tako v slovenskem kot mednarodnem merilu prepoznana kot ena najuspešnejših, in je bilo ogromno narejenega. So pa seveda še vedno projekti, ki se odvijajo počasneje ali se še niso udejanjili. Gre predvsem za infrastrukturne projekte, ki niso v pristojnosti Mestne občine Novo mesto. Tu predvsem mislim na cestno infrastrukturo, vzhodno in zahodno obvoznico Novega mesta ter nekatere državne ceste, ki so vpadnice v Novo mesto. V uresničevanju je še vedno vizija javne univerze v Novem mestu. Veliko drugih infrastrukturnih projektov pa je že v udejanjanju ali uspešno zaključenih.

Državni zbor je po več zavrnitvah potrdil spremembi zakonodaje – noveli Zakona o socialnovarstvenih prejemkih ter Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Ključna novost obeh zakonov je jasna: obiskovanje osnovne šole postaja pogoj za prejemanje otroških dodatkov in denarne socialne pomoči v denarni obliki. Kakšni so bili vzgibi za to?

Romska problematika je nekaj, kar je nasprotje uspešni zgodbi Novega mesta in celotne Dolenjske. Ta problematika se od osamosvojitve Slovenije ni uspešno obravnavala ali reševala. Problemi se tako niso manjšali, ampak so kvečjemu rasli. Ker so se zdaj že tako usidrali med romsko populacijo, je to privedlo do težav, ki niso lahko rešljivi. To pomeni, da jih je zdaj treba reševati celostno, na ravni vlade in z intenzivnim sodelovanjem več resorjev. Hkrati pa morata tukaj tesno sodelovati tudi državna in lokalna raven. Brez sodelovanja in jasnega okvirja, ki ju postavlja državna zakonodaja, se tega trenda ne da spremeniti. Dejstvo je, da so dolgoročno ravno otroci tista skupina, s katero lahko naredimo največ. V vmesnem času pa je seveda treba začeti spreminjati obstoječe navade neizobraženih in ne-integriranih pripadnikov romske skupnosti. To seveda pomeni tudi ustrezno reševanje varnostnih razmer, ki je v pristojnosti Policije. Naloga države v odnosu do vseh državljanov – vsak ima namreč pravico, da živi v varni državi – je, da poskrbi za varno okolje za slehernega v Novem mestu in na Dolenjskem.

Sprejetje teh novel je doživelo velik odziv med prebivalci regije in širše ...

Prebivalci jugovzhodne Slovenije so razumeli, da gre za zelo iskreno in strokovno pripravljeno pobudo. Tukaj bi lahko marsikdo očital, da smo bili v teh zapisih premili, saj ljudje

pogosto zahtevajo bolj ostre odzive pri reševanju te problematike. Vendar je zakonodaja, ki jo sprejemajo v državnem zboru, zahteven proces, saj zakoni niso pisani za konkretnega človeka, ampak isti zakon velja za vsakega državljan Republike Slovenije. Mislim, da je sporočilo sprejetih zakonodajnih sprememb na področju socialnih in družinskih prejemkov zelo jasno. Je pa zdaj ključno, kako bodo inšpekcija za šolstvo na eni in centri za socialno delo na drugi strani udejanjali to sprejeto zakonodajo.

Vrniva se zdaj k osrednji temi – kaj je pri vas tista prva misel, ko slišite, da nekdo izgovori besedi Novo mesto?

To je mesto, ki ga imam zelo rad in kjer s ponosom živim, po drugi strani pa v funkciji župana vedno znova vidim vsako malenkost. Vidim stvari, ki jih je še vedno treba narediti, tiste, ki niso najboljše narejene, hkrati pa tudi tiste, ki so že narejene

ZAČENJA SE PRENOVA MESTNE TRŽNICE

Nadaljujemo z razvojem starega mestnega jedra – z obsežno prenovo mestne tržnice bo Florjanov trg dobil sodobno, funkcionalno in estetsko zasnovano središče, ki bo v prihodnjih letih postalo osrednje stičišče lokalnih pridelovalcev, obrtnikov in meščanov.

in na katere sem upravičeno ponosen. To je preplet celovitega opravljanja funkcije in težko doživljaš svoje mesto na enak način, kot če bi bil zgolj eden od občanov brez funkcije. Zagotovo pa moram izpostaviti ureditev mestnega središča, ureditev Olimpijskega centra, postavitev dveh novih brvi, postavitev regijskega odlagališča odpadkov, ureditev številnih vaških središč s cestno povezavo skozi ... To so res veliki projekti, na katere smo upravičeno lahko ponosni.

Osebnost sem na podlagi številnih pogovorov, pričevanj in mnenj prepričan, da je velika večina Novomeščanov zadovoljnih z življenjem v Novem mestu. To je zagotovo povezano z dvema osrednjima točkama: po eni strani imamo uspešno gospodarstvo in z njim je povezana široka ponudba kakovostnih delovnih mest ter na drugi strani možnosti rekreacije in gibanja v zelenem okolju. To sta glavni točki, ki ločita Novo mesto od drugih mest v Sloveniji in širše v Evropi. To je tisto, kar je lahko glavni razlog za ponos vsakega Novomeščana.

Število prebivalcev v Novem mestu tudi v zadnjih letih raste, kar zagotovo pomeni tudi to, da se ljudje počutijo dobro v njem. Nekaj ima v sebi, tisto nekaj več ...

Mislil, da je to vsak dan bolj prijetno okolje za bivanje. Če se kljub temu osredotočimo tudi na točke, za katere bi si občani želeli, da bi bile bolj urejene – in tudi sam delim to mnenje –, je treba izpostaviti prometno situacijo. Govorim o cestni infrastrukturi, ki mora biti zgrajena, ampak na žalost so to projekti, ki so v rokah Darsa oziroma države. Želja vseh nas je tudi, da bi se mestno jedro

bolj aktivno oživljalo. Tukaj bomo zagotovo naredili še več. Treba pa je poudariti, da se v mestnem središču že urejajo številna kakovostna stanovanja in je postalo zelo zaželeno okolje za bivanje. Seveda pa se trendi nakupovalnih navad spreminjajo po vsem svetu in to območje se iz trgovinskega, trgovskega območja spreminja v bolj storitveno. Tukaj bomo tudi na strani občine uvedli nekatere pobude, da bi se več tovrstnih ponudnikov videlo v tem čudovitem, starem mestnem jedru. K temu bo gotovo pripomogla tudi trenutna prenova Narodnega doma in mestne tržnice.

Kateri so prihodnji izzivi za Novo mesto? In vas osebno?

Mislil, da je predvsem nujno, da si še naprej prizadevamo za krepitev podjetniškega okolja, ki je sicer že danes temelj uspešnega Novega mesta, a si želimo, da bo tako tudi v prihodnje. V tej podpori podjetniškemu delovanju v Novem mestu je zelo pomembna javna univerza, zelo pomemben je razvoj raziskovalnih dejavnosti. Želimo usposobiti dovolj izobraženih posameznikov z ustreznimi znanji in izkušnjami. Temu bodo sledila tudi podjetja in na ta način se bodo razvijali novi programi, nove podjetniške vsebine.

Ob tem pa mi je osebno izjemno pomembno tudi, da ta razvoj čutijo vsi občani – tako v mestnem jedru kot v vseh krajevnih skupnostih. Zato si prizadevamo za enakomeren razvoj občine, za dostopnost storitev, infrastrukture in priložnosti za vse občane, saj verjamem, da lahko le skupaj gradimo Novo mesto kot uspešno, povezano in prijazno skupnost za vse generacije.

organizacijo tematskih tržnih dni, kulturnih prireditev in sezonskih dogodkov. To bo dodatno spodbudilo lokalno gospodarstvo, razvoj dopolnilnih dejavnosti in turizem.

Projekt bo utrdil vlogo mestnega jedra kot privlačno in živo točko srečevanj, imel pa bo tudi dolgoročne učinke – od ustvarjanja novih delovnih mest do promocije trajnostne potrošnje in lokalne samooskrbe.

PRENOVA V TREH FAZAH

Investicija bo potekala v treh fazah. Prva predvideva izgradnjo novega objekta tržnice in ureditev okoliških ulic. V drugi fazi je izvedena rekonstrukcija stavbe Glavni trg 25, v kateri bodo prostori za prodajo, gostinski lokal, pisarne ter večnamenska mansarda z učilnicami in prostori za mladinske dejavnosti. V tretji fazi bo urejen celoten Florjanov trg, ki bo zasijal kot prijeten mestni prostor z upočasnjem prometnim režimom.

MED GRADNJO TRŽNICA OSTAJA ŽIVA

Med 17-mesečno prenovo, ki bo trajala do novembra 2026, bo tržniška dejavnost ostala v mestnem jedru. V bližini bo zagotovljena ustrezna nadomestna lokacija, kjer bodo lokalni pridelovalci in obrtniki lahko nemoteno opravljali svoje dejavnosti.

Nova tržnica bo več kot le prostor za nakup – postala bo simbol prenove, povezanosti in ponosa z globokimi koreninami v svoji lokalni skupnosti.

Skoraj 4,7 milijona evrov vredna naložba bo v večinskem delu sofinancirana z evropskimi sredstvi in predstavlja eno najpomembnejših infrastrukturnih naložb za oživljanje starega mestnega jedra. Na več kot 1.300 kvadratnih metrih površin bo zrasla nova tržnica, razporejena v treh etažah, ki bo s svojo zasnovo in opremo ustrezala sodobnim potrebam prodajalcev in obiskovalcev. Ob tem bo celovito prenovljeno tudi širše območje – Muzejska in Sokolska ulica ter Florjanov trg, s čimer bodo zagotovljeni boljši dostop, varnost in estetska nadgradnja pomembnega mestnega prostora.

SODOBNA TRŽNICA V TREH ETAŽAH

Novi objekt bodo sestavljali trije deli: pokriti del z ekotržnico, odprti del z

nadstrešnico in prostorna kletna etaža z osebnim dvigalom. V kleti bodo urejeni skladišni prostori, hladilnice, garderobe, sanitarije in prostori za zaposlene, torej pogoji, ki omogočajo tudi zahtevnejšo ponudbo in večjo raznolikost izdelkov.

Prenova vključuje tudi prilagoditve za gibalno ovirane osebe in kakovostno prometno ureditev okolice. Dostop bo omogočen z vseh strani, prometna ureditev pa bo prispevala k večji varnosti in pretočnosti območja.

PROJEKT S ŠIRŠIM POMENOM

Nova tržnica ne bo le lokalni nakupovalni prostor, temveč tudi pomembno regijsko središče, v katerem se bodo predstavljali pridelki in izdelki iz vse Dolenjske, Bele krajine, Kočevja in Ribnice. Ob redni ponudbi bo prostor omogočal tudi

VSTOPNA TOČKA TRŠKA GORA VABI K ODKRIVANJU PRISTNE DOLENJSKE ZGODBE

Župan Mestne občine Novo mesto Gregor Macedoni in minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han sta s simbolično zasaditvijo lipe uradno odprla Vstopno točko Trška gora, ki smo jo na novomeški občini uredili v vznožju te znamenite vinske gorice. Z novo urejenim krožiščem in parkiriščem, prenovljenim parkom, sprehajalno potjo, električnimi kolesi za izposojno in sodobnim informacijskim središčem Trška gora vstopa v novo obdobje – kot sodobno urejena destinacija, ki spoštuje tradicijo, spodbuja trajnostni turizem in vabi k odkrivanju pristne dolenske zgodbe.

»Z novo vstopno točko se odpira sodobno in prijazno izhodišče za raziskovanje enega najbolj prepoznavnih vinorodnih območij Dolenjske. Nadgradnja vključuje tako infrastrukturne izboljšave in povečanje prometne varnosti kot turistično in doživljajsko ponudbo, ki obiskovalcem omogoča celostno izkušnjo Trške gore. Vzpostaviti smo želeli jasno osrednje informacijsko središče, tako v fizičnem kot v digitalnem smislu, ki obiskovalce usmeri v različne dejavnosti glede na njihova pričakovanja,« je ob odprtju vstopne točke izpostavil župan Gregor Macedoni. Za izvedbo projekta smo dobrih 185 tisoč evrov pridobili iz sklada Načrta za okrevanje in odpornost, preostalih 165 tisoč evrov do skupne vrednosti turističnega dela projekta in okoli 500 tisoč evrov za izvedbo infrastrukturnega dela projekta pa je šlo iz občinskega proračuna.

Minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han je pohvalil novo turistično pridobitev in poudaril: »Ne gre samo za turistično infrastrukturo. To je naložba v skupnost, v identiteto kraja, v trajnostni razvoj. Gre tudi za povabilo obiskovalcem, da pridejo sem nekaj doživeti, se povezovat. Prostor bo domačinom in obiskovalcem lahko služil kot pomembna prva postaja, kot začetek zgodbe o tej čudoviti pokrajini. O ljudeh, ki jo oblikujete, o vinu, ki tu zori, in o vseh kulturnih in naravnih danostih, ki jih ponujajo ti kraji.«

Območje je pridobilo krožišče, ki omogoča varno obračanje večjih avtobusov, urejeno parkirišče za turistične avtobuse in druga vozila, prenovljen park s kamnitimi klopami, ki ustvarja vabljiv prvi vtis, ter sprehajalno pot v dolžini 450 m, ki od vstopne točke obiskovalca vodi proti območju Trške gore.

Posebna pozornost je bila namenjena ureditvi pohodniških poti, ki so zdaj na novo označene s svežimi informativnimi in usmerjevalnimi tablami in markacijami. Poleg že označene Transverzale

Peter Žunič Fabjančič

Odrpte zidanice so bile posodobljene oznake Slakove poti, na novo pa je bila trasirana in označena devet kilometrov dolga Pot treh gradov, ki povezuje slikovite gradove Otočec, Stari grad in grad Hmeljnik.

Aktivni obiskovalci Trške gore se bodo razveselili tudi desetih novih električnih koles, ki bodo olajšali vzpone med vinogradi in omogočali brezskrbno raziskovanje gričevnate okolice. Kolesa bodo spravljena v boksih na vstopni točki, za izposojno pa bo skrbel novomeški TIC. Na vstopni točki je na voljo tudi kolesarnica z nadstreškom, servisnim kotičkom in električnim priključkom.

Osrednji del nove turistične točke predstavlja digitalna informacijska tabla, ki na enem mestu omogoča pregled celotne ponudbe Trške gore – od predstavitve gostinske in nastanitvene ponudbe, kulturnih in turističnih znamenitost, prireditvev in doživetij do sodobnih izrisov pohodniških in kolesarskih poti, ki si jih obiskovalci lahko naložijo na telefon. Med izstopajočimi turističnimi produkti na tem območju so »Odrpte zidanice«, ki ob koncu tedna ponujajo doživetje s pokušino vin, srečanja z lokalnimi vinarji in prijetnim druženjem; »Turizem v zidanicah« z edinstveno ponudbo prenočevanja v avtentičnem vinogradniškem okolju in 5-zvezdično doživetje »Skrivnostna zgodba o cvičku«, ki zajema celodnevni program, v okviru, katerega obiskovalci spoznajo življenje dolenskega vinogradnika, postopek priprave cvička ter uživajo v izbranih lokalnih jedeh in vinih.

Vse informacije so zbrane tudi na novi spletni strani www.visittrskagora.si, kjer si lahko obiskovalci ogledajo ponudbo, načrtujejo obisk in izberejo doživetja po svoji meri.

GLAVNI TRG V ZNAMENJU CVIČKA

Konec maja se je na Glavnem trgu odvil že 4. Festival cvička, ki je združil 53. Teden cvička in Cvičkarijo. Dobra volja obiskovalcev je pregnala muhasto deževno vreme in tradicionalna vinogradniška povorka s člani 32 vinogradniških društev je po Kandijskem mostu zakorakala na Glavni trg.

Davorin Pavlenič

V pestrem in bogatem programu je bil okronan novi/stari kralj cvička (Andrej Grabnar), razglašen ambasador cvička (Jure Grubar) in okronana nova, že 26. cvičkova princesa (Ajda Lea Jakše). Slavnostno otvoritev je z nagovorom sklenil minister za gospodarstvo, turizem in šport Matjaž Han, ki je poudaril pomen cvička in dolenskih vinskih goric v nacionalnem prostoru. V petek je obiskovalce, ki so nizkim temperaturam napolnili Glavni trg, zabavala glasbena skupina Vzrock.

Sobotni program se je začel z golažijado, na kateri so se vinogradniška društva pomerila v kuhanju golaža. V popoldanskih urah smo podelili medalje in priznanja za najboljše ocenjena

vina in se v večernem delu zabavali s skupinami Nomadi, Hamo&Tribute2Love in Lenarti.

Zavod Novo mesto je že četrto leto krovni nosilec Festivala cvička in s ponosom sledi viziji prireditve o povezovanju vinogradniške tradicije, mladostniške energije in novodobnega pristopa k vinski kulturi. S partnerjema – Zvezo društev vinogradnikov Dolenjske in Društvom novomeških študentov – je tudi letos združil generacije in s pestrim, tradicionalnim in živahnim programom na Glavni trg privabil veliko število obiskovalcev, ki so uživali ob hramčkih vinogradniških društev, okusni gostinski ponudbi ter pestrem in živahnem programu.

KRONIKA OBČINSKEGA SVETA, MAREC IN APRIL 2025

PREHOD NA INDIVIDUALNO ZBIRANJE ODPADKOV

Na 20. redni seji Občinskega sveta Mestne občine Novo mesto so svetniki potrdili dolgo načrtovan prehod iz integralnega v individualni sistem zbiranja komunalnih odpadkov. Po novem bo vsako gospodinjstvo imelo ločene zabojnike za mešane komunalne odpadke, embalažo in biološke odpadke, s čimer želi občina povečati delež pravilno ločenih frakcij ter izpolniti okoljske cilje do leta 2035. Izjema bodo večstanovanjski objekti in vinogradniška območja, kjer bo uveljavljen prilagojen sistem zbiranja. Prehod bo potekal postopoma po krajevnih skupnostih, način obračunavanja storitev pa se v prehodnem času ne bo spremenil.

PROSTORSKI NAČRTI ZA PRENOVO BRŠLJINA IN BUČNE VASI

Občinski svet je v prvi obravnavi potrdil dopolnjeni občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) Bršljin, ki omogoča celovito rekonstrukcijo območja ob Železniški postaji Novo mesto. Predvideni so nova krožišča, dva podvoza, prenova Kolodvorske ulice in perona ter nove poslovne stavbe s podzemnimi garažami in parkovnimi površinami. Sprejet je bil tudi dopolnjen OPPN za Bučno vas, ki ureja pogoje za novo večstanovanjsko pozidavo, vključno z oskrbovanimi stanovanji in dvostanovanjskimi dvojčki.

REBALANS PRORAČUNA ZA 2025 IN REKORDNA REALIZACIJA PRETEKLEGA PRORAČUNA

Na 21. redni seji so svetniki potrdili rebalans proračuna za leto 2025, ki prihodke zvišuje na 71,6 milijona evrov, odhodke pa na 77,3 milijona evrov. Spremembe vključujejo financiranje nenačrtovanega nakupa vrtca v Ločni ter prenose sredstev zaradi zamikov v investicijah in črpanju evropskih sredstev. Proračun ohranja razvojno naravnost z nadaljevanjem večjih projektov – med drugim prenovno Narodnega doma, izgradnjo večnamenske poti ob Težki vodi, prenavo vrtca Gabrje in dodatne kolesarske povezave. Zaključni račun za leto 2024 izkazuje najvišjo dosedanjo realizacijo proračuna, dolg občine pa ostaja med najnižjimi med mestnimi občinami.

ODPRTJE NOVE ENOTE VRTCA IN USKLADITEV CEN VRTCEV DO KONCA LETA 2026

Svetniki so potrdili tudi odprtje nove enote Vrtca Ciciban, poimenovane Miškolin, ki je v stavbi nekdanjega vrtca Jana že v aprilu sprejela dva oddelka otrok. S tem občina nadaljuje z zagotavljanjem pogojev za kakovostno predšolsko vzgojo in razbremenjuje obstoječe zmogljivosti vrtcev.

Zaradi povečanih stroškov dela, ki predstavljajo večinski delež cen vrtčevskih programov in so posledica sprememb plačnega sistema ter minimalne plače, je občinski svet potrdil tudi nove cene novomeških vrtcev. Na dvig stroškov dela občine skoraj nimajo vpliva, saj odločitve o plačah v javnem sektorju sprejemajo na državni ravni, hkrati pa morajo zagotavljati finančno stabilnost vrtcev. Ker je za poslovanje vrtcev nujno, da je odziv ob znanih novih vplivih na ceno programa čim hitrejši in ustrezno finančno ovrednoten, je občinska uprava skupaj z vodstvi vrtcev predlagala uskladitev cene vrtcev skladno z do sedaj znanimi datumi uskladitve plač v javnem sektorju glede na lani usklajeno plačno reformo, ki jo je z zakonom potrdil Državni zbor. 1. maja se je cena predšolske vzgoje dvignila za 6,5 odstotkov. Predvideni so še dvigi cen 1. oktobra za 3,5 odstotka, v letu 2026 pa 1. januarja za odstotek uskladitve minimalne plače, 1. junija in 1. decembra pa za 3,5 odstotka.

Na Mestni občini Novo mesto kljub predvidenim dvigom pričakujejo, da bodo cene programa predšolske vzgoje otrok še vedno med nižjimi med mestnimi občinami, ohranili bodo tudi dosedanje ugodnosti za starše. Staršem tako omogočajo, da za prvega otroka v programu prvega starostnega obdobja plačajo za 10 odstotkov nižjo ceno, v programu drugega starostnega obdobja pa za 8 odstotkov nižjo ceno. Starši, ki imajo najet stanovanjski kredit, plačajo za en dohodkovni razred nižjo ceno programa, ugodnosti nudijo tudi staršem ob boleznih otrok in počitniških odsotnostih.

KADROVSKE IN PREMOŽENJSKOPRAVNE ZADEVE

Na področju kadrovske zadeve je občinski svet za predstavnike ustanovitelja

v svet Anton Podbevšek Teatra imenoval Jasno Kos, Manco Pirc in Boruta Škerlja, v svet Zavoda za šport, kulturo, turizem in mladino Novo mesto Tomaža Grobovska, Maria Krapeža, Žiga Papeža, Jerneja Strgarja in Jiřija Volta.

V svet Dolenjskega muzeja Novo mesto je za preostanek mandatne dobe za nadomestnega predstavnika ustanovitelja imenovan Mitja Simič, Jernej Strgar pa je imenovan za predstavnika Mestne občine Novo mesto v svet Ekonomske šole Novo mesto za mandatno dobo štirih let. Občinski svet je podal pozitivno mnenje o Meti Potočnik, kandidatki za ravnateljico Vrtca Pedenjped Novo mesto, in o Romani Šarec Rojc, kandidatki za ravnateljico Osnovne šole Šmihel.

Zaradi odstopa občinskega svetnika Matjaža Pavlina so potrdili mandat novi članici občinskega sveta Kaji Galič za preostanek mandatne dobe, podali so soglasje k imenovanju Gregorja Blažiča za poveljnika Gasilsko-reševalnega centra Novo mesto za mandatno obdobje petih let, v občinski Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pa imenovali Klemna Beličiča, Melito Rodman, Igorja Rolih, Primoža Puclja, Iva Šteblaja, Anko Zupančič in Darka Postraka.

V svet Zavoda za šport, kulturo, turizem in mladino Novo mesto so za petletno mandatno obdobje predstavnika izvajalcev letnega programa športa imenovali Primoža Kobeta, za predstavnika zainteresirane javnosti s področja kulture pa Stojana Pelka.

Na področju premoženjskopравnih zadev so svetniki potrdili četrto dopolnitev načrta ravnanja s stvarnim premoženjem. Status grajenega javnega dobra lokalnega pomena so podelili nepremičninam v katastrskih občinah Gorenja Straža, Zajčji Vrh, Ždinja vas, Šmihel pri Novem mestu, Bršljin, Veliki Podljuben, Brusnice, Težka Voda, Lakovnice, Kandija in Herinja vas, status tega pomena pa odvzeli nepremičninam v katastrskih občinah Ragovo, Gabrje, Stopiče, Veliki Podljuben, Ždinja vas, Šmihel pri Novem mestu in Cerovec.

PRISPEVKI SVETNIŠKIH SKUPIN

PARTICIPATIVNI PRORAČUN ZA VSE OBČANE

Krajevne skupnosti so temeljna združenja, prek katerih bi krajan oz. občani lahko uresničevali potrebe po izboljšanju življenja v svojem okolju. V praksi pa največkrat to ni tako, saj v večini primerov Sveti KS delujejo zaprto, komunikacija le-teh s pristojnimi na mestni občini pa je iz leta v leto bolj otežena. Tudi neposrednega odločanja o porabi sredstev in investicijah je vse manj.

V svetniški skupini Gibanje Svoboda smo dosegli, da se je začel izvajati projekt participativnega proračuna, kar pomeni, da lahko krajan sami predlagajo projekte in neposredno odločajo o porabi proračunskih sredstev. Za čim boljše komunikacijo in obveščanje o uresničevanju tako občinskih kot tudi državnih projektov, vezanih na posamezno KS, smo se v svetniški skupini odločili, da letos obiščemo vse svete krajevne skupnosti v MO Novo mesto.

Tako bomo lahko dobili potrebne informacije o potrebah krajanov, s tem bomo lahko načrtovali pri izdelavi tako občinskega kot tudi državnega proračuna.

Z obiskom začnemo v torek, 27. 5. 2025, v Krajevni skupnosti Regrča vas, kjer je največja problematika promet. Pogovorili se bomo o obnovi ceste v ulici Ob Težki vodi in načrtovanju izgradnje južne navezovalne ceste, ki sta del občinskega proračuna. Prav tako bomo pridobili in posredovali informacije o načrtovanju izgradnje zahodne novomeške in šmihelske obvoznice, ki sta del državnega proračuna. Zanimiva bo tudi informacija o statusu začetka izgradnje tretje razvojne osi, ki ga bo podala članica uprave DARS-a. Vsi ti projekti močno vplivajo na življenje občanov ravno v tej krajevni skupnosti.

Vse pripombe in pobude bomo sprejeli in posredovali pristojnim službam, kot svetniška skupina pa si bomo prizadevali, da bo čim več pobud upoštevanih pri načrtovanju tako v občinskem kot tudi državnem proračunu.

Ugotovitve z obiska vsake krajevne skupnosti bomo prek medijev posredovali tudi ostalim občanom MO Novo mesto.

Andrej Kastrevac, svetniška skupina Gibanje Svoboda

ZA VEČJO VARNOST, RED IN PRIHODNOST OTROK

S sprejetjem dveh predlogov zakonov, in sicer zakona o socialnovarstvenih prejemkih in zakona o socialnih prejemkih, je opozicijski Novi Sloveniji v Ljubljani uspelo doseči premik pri reševanju romske problematike.

Naša zakonska rešitev ima jasno sporočilo: Otroci sodijo v šole! Če otroka v šolo ni, država namesto denarnih transferjev družini dodeli materialno pomoč (hrana, oblačila ...). Izjema velja za tiste družine, ki si po pravilih uredijo šolanje od doma.

V Novi Sloveniji bomo nadaljevali s predlogi, ki vnašajo red v sistem:

- S spremembo zakona o osnovni šoli bi lahko iz šolskega okolja umaknili nasilnega učenca ter mu zagotovili prilagojeno obravnavo in šolanje.
- S spremembo kazenskega zakonika želimo doseči, da za svoja odklonska ravnanja odgovarjajo tudi mladolletniki; če je treba, tudi z mladoletniškim zaporom.

Peter Žunič Fabjančič

- Sprememba zakona o voznikih je potrebna zato, da bi omejili serijske prekrške, ki ogrožajo varnost v prometu. Pogoj za opravljanje vozniškega izpita naj bi bilo končanih vsaj sedem razredov osnovne šole.

- Skladno s spremembo zakona o urejanju trga dela brezposelni, ki po šestih mesecih na zavodu za zaposlovanje ne bi sprejeli dela, ne bi bili več upravičeni do socialne pomoči.

Dve leti truda in vztrajnosti sta bili potrebni, da sta prva predloga doživela posluh pri vladi. Te spremembe seveda ne bodo rešile vseh težav, so pa začetek! Vztrajnost se vedno izplača in politika mora ljudem dati upanje, da na koncu rešitve bodo obveljale. Prav tako pa politiki potrebujemo vašo podporo. Brez vaših podpisov in brez glasne javne podpore ne bi bilo uspeha. Hvala vsem!

*Marko Dvornik,
svetniška skupina NSi*

BODI ŽENSKA. A BODI TUDI ČUJEČA.

Lansko leto sem v tem glasilu pisala pod naslovom Bodi ženska. Razmišljala sem o 8. marcu in materinskem dnevu, o pomenu boja za pravice, ki jih imamo danes – a jih nikoli ne smemo jemati za samoumevne. Sedaj nadaljujem, ker se ta boj ne končuje.

Lanska analiza lokalnega okolja potrjuje očitno spoznanje – žensk je v procesu odločanja znatno premalo. V prejšnjem mandatu jih je bilo v občinskem svetu Mestne občine Novo mesto 13, danes le še 8. Zgolj ena politična stranka je na prvo mesto liste postavila žensko. To ni naključje, temveč širši splošni vzorec – poleg funkcij v politiki, tudi v gospodarstvu, kulturi in drugih družbenih sferah, morajo ženske še vedno močneje dokazovati vrednost svojega dela kakor moški kolegi in tudi veliko težje prebijajo mejnike, ki bi morali biti že zdavnaj preteklost.

Pravice, ki so se jih izbojevale generacije pred nami, očitno niso samoumevne in niso dane za vedno. So kot vrt, ki potrebuje nenehno skrb in tudi vztrajnost. Če ga zanemarimo, ga preraste plevel pozabe in nazadovanja. In ta plevel se vedno znova vrača – v nižjih plačah, v omejenih možnostih odločanja, v tihem pričakovanju, da smo in bomo ženske še vedno glavno gonilo, ki ob delu nosi še večino bremena skrbi za družino.

Poglejmo širše. Evropske države, kot so Švedska, Norveška in Islandija,

postavljajo standarde enakopravnosti z jasnimi politikami in ukrepi, ki zagotavljajo enake možnosti za ženske v vseh sferah družbe. Slovenija zaostaja – ne le v številu žensk na vodilnih položajih, temveč tudi v sistemski podpori, kot so dostopni vrtci, fleksibilne delovne ure in odprava plačnih neenakosti. Če si želimo napredka v smislu enakopravnosti za vse, moramo zahtevati več kot zgolj obljube.

Novo mesto ima moč in gospodarsko stabilnost, da postane zgled drugim. Lahko bi dokazali, da uspešno gospodarstvo in enakopravnost hodita z roko v roki. Ni treba izbirati med razvojem in socialno pravičnostjo, saj gre lahko oboje skupaj v korak. Predstavljajmo si občinski/mestni svet, v katerem bi bile ženske enakovredno zastopane. Predstavljajmo si podjetja, v katerih bi ženske prejemale enako plačilo za enako delo. Predstavljajmo si družbo, v kateri skrb za družino ne bi bila zgolj „žensko vprašanje“, temveč skupna odgovornost vseh udeleženi.

A besede niso dovolj – potrebne so konkretne rešitve in dejanja. Novo mesto ima možnosti, da postane prostor, kjer so priložnosti in možnosti enake za vse, kjer uspeha ne določa spol, temveč ga določajo znanje, trud in sposobnosti. Bomo zmogli storiti ta korak naprej?

Zato ne bodi le ženska. Bodi budna, čuječa in dovetna za spremembe. Bodi tista, ki vpraša, ki zahteva, ki se bori, kajti zgodovina nam je že pokazala – kar imamo danes, ni podarjeno za vedno.

Ko boš naslednjič slišala, da je enakopravnost dosežena, pogledj okoli sebe – je to resničnost ali le slepilo, iluzija?

*Helena Brulc,
svetniška skupina SD*

660 LET NOVEGA MESTA

Novo mesto s svojo izredno lego na okljuku reke Krke in z bogato zgodovino že stoletja nudi zatočišče različnim naseljencem.

Znanost in raziskovanje preteklosti pa nam razkrivata številne dosežke posameznih zgodovinskih obdobjev naseljencev na tem območju. Vsa odkritja o življenju in delu naših prednikov lepo hrani za prihodnje rodove Dolenjski muzej Novo mesto, ki na ogled postavlja številne razstave za javnost.

V novejšem zgodovinskem obdobju se Novo mesto povezuje v industrijsko in podjetniško središče. V preteklosti so

novomeška podjetja s svojo prodornostjo in konkurenčnostjo omogočila hiter razvoj mesta na področju stanovanjske gradnje in vse potrebne javne infrastrukture. Da pa bi Novo mesto nadaljevalo uspešno gospodarsko pot, je treba nenehno slediti potrebam gospodarstva. Danes so tako vse pomembnejše odlične komunikacijske povezave osnova za nemoteno oskrbo gospodarstva s potrebnimi informacijami, surovinami in deli. Vse več podjetij zaradi globalizacije in zniževanja stroškov stremi k minimalnim zalogam ter dobavam ravno ob pravem času (»just in time«), za kar pa je potrebna odlična prometna infrastruktura.

Prometno omrežje v samem središču mesta se že več let ni posodobilo in prilagodilo sodobnim trendom ter tako postaja vse bolj nepretočno. Načrtovane obvozne hitre ceste, ki bi mesto razbremenila tranzitnega prometa, očitno še kar nekaj let ne bo, saj sodni mlini meljejo (pre)počasi, vse več pa je tudi drugih različnih birokratskih preprek.

Ali si močno gospodarsko središče Slovenije res ne zasluži ustrezne infrastrukture, ki bi omogočila nadaljnji razvoj gospodarstva ter kakovost bivanja med prelepimi dolensjkimi griči?

V svetniški skupini SDS Novo mesto podpiramo vse aktivnosti na Mestni občini Novo mesto, da se posodobi vsa prometna infrastruktura, vključno s posodobitvijo železniške proge, ki bi omogočala daljše kompozicije in hitrejši transport. Prebivalcem pa želimo omogočiti pešpoti in kolesarske poti, ki bodo varne za uporabo ter v največji možni meri ločene od ceste.

V letih, ko imamo večjo možnost upravljati z mestom, smo tako skupaj uspeli izboljšati

vodooskrbo, zgraditi pokrit bazen, Štukljevo in Julijino brv, prenoviti Glavni trg, številne odseke cest in kolesarske poti in še bi lahko našteval.

Vse naštetu bo zagotovo v zgodovini Novega mesta pustilo časovni pečat, ki pa, upam, da bo vsem prihodnjim generacijam v ponos in veselje.

*Peter Kostrevc,
svetniška skupina SDS Novo mesto*

LEGALIZIRANA KRAJA MESTNE OBČINE NOVO MESTO

Občinski svet Mestne občine Novo mesto je lani izglasoval odločitev o dvigu nadomestila za uporabo stavbnega

zemljišča (NUSZ) in uvedbi visokih dajatev tudi za nezazidana zemljišča – še višjih kot za zazidana. Kot občinski svetnik sem bil odločno proti takemu predlogu, saj menim, da je krivičen in neživljenjski. Verjamem, da se marsikateri svetnik sploh ni zavedal posledic svojega glasu ZA – to zdaj dejansko boleče občutimo številni lastniki zemljišč.

Župan je jasno povedal: zemljišča bodisi prodajte bodisi začnite graditi, saj jih ni več mogoče hraniti za prihodnost ali za potomce. Seveda ni govoril o polnjenju proračuna, ampak je jasno, da bo občina s tem ukrepom zneske polnila prav na plečih občanov – pogosto tistih, ki smo na svoja zemljišča čustveno in družinsko navezani.

Na svoji koži sem občutil, kaj prinaša takšna politika. Za vrt ob hiši, ki je res samostojna parcela velikosti 1191 m² in ga je občina opredelila za poslovno zemljišče (čeprav leži med stanovanjskimi hišami), sem prejel odločbo o plačilu NUSZ v višini 4.622,57 €. Zemljišče, na katerem zaradi štirih metrov odmika od meje ni mogoče izpeljati skoraj nobene smiselne gradnje, naj bi bilo po logiki občine namenjeno poslovni dejavnosti. V resnici gre le za še eno obliko legaliziranega pobiranja visokih dajatev od običajnih občanov.

Pozivam vse, ki ste prejeli podobno odločbo, da mi pišete na silvo.mesojedec@gmail.com. Skupaj se moramo zavzeti za spremembo tega krivičnega odloka, ki siromiši družine, razgrajuje skupnost in uničuje vez z našimi lastnimi zemljišči. Čas je, da tej politiki rečemo odločen NE!

Silvo Mesojedec, samostojni svetnik

OSAMLJENOST STAREJŠIH – VPLIV NA ZDRAVJE IN POMEN PODPORE DRUŠTVOM UPOKOJENCEV

Osamljenost med starejšimi je vse bolj prepoznana kot pomemben javnozdravstveni izziv sodobne družbe. Zaradi demografskih sprememb, daljšanja življenjske dobe ter sprememb v družinskih strukturah vse več starejših prebiva samih, brez vsakodnevnih socialnih stikov. Ta družbena izolacija pa ima številne negativne posledice za njihovo fizično, duševno in čustveno zdravje.

Raziskave kažejo, da kronična osamljenost lahko povzroči ali poslabša različna zdravstvena stanja.

Med najpogostejšimi so:

- povišan stres in depresija: osamljeni starejši pogosto občutijo tesnobo, žalost in brezup, kar lahko vodi v depresivna stanja;

- kognitivni upad: dolgotrajna izolacija povečuje tveganje za demenco in Alzheimerjevo bolezen;

- oslajeno imunsko delovanje: osamljenost negativno vpliva na delovanje imunskega sistema, kar povečuje dovzetnost za bolezni;

- povečano tveganje za kronične bolezni: osamljeni posamezniki imajo večje tveganje za srčno-žilne bolezni, visok krvni tlak in diabetes;

- skrajšana pričakovana življenjska doba: nekateri strokovnjaki primerjajo vpliv osamljenosti na zdravje z učinki kajenja ali debelosti.

Društva upokojencev po vsej Sloveniji igrajo ključno vlogo pri povezovanju starejših, omogočanju aktivnosti ter spodbujanju medgeneracijskega sodelovanja. Člani teh društev pogosto organizirajo druženja, pohode, kulturne prireditve in obiske pri tistih, ki zaradi starosti ali bolezni ne morejo več zapuščati doma. Osebnosti stiki so neprecenljivi. Ko člani društva obiščejo osamljenega starejšega, ne prinesejo le pogovora, temveč tudi občutek pripadnosti, sprejetosti in varnosti. Takšni obiski dokazano zmanjšujejo občutek izolacije, izboljšujejo razpoloženje in celo zmanjšujejo potrebo po zdravstveni oskrbi.

Čeprav društva upokojencev delujejo prostovoljno in z izjemno predanostjo, se pogosto srečujejo s pomanjkanjem finančnih in kadrovskih virov. Zato bo čedalje pomembnejše, da bi jih družba – država in zlasti občina – sistemsko podpirala s številnimi ukrepi.

Osamljenost starejših ni le osebna stiska, temveč širši družbeni problem, ki zahteva usklajeno delovanje celotne skupnosti. Društva upokojencev imajo izjemne možnosti za zmanjševanje negativnih posledic izolacije, vendar potrebujejo podporo in priznanje. Le s skupnim prizadevanjem lahko starejšim omogočimo kakovostno, dostojanstveno in povezano starost.

Upam, da bomo v akcijskem načrtu za izvajanje Strategije dolgožive družbe v naši občini do leta 2030 sprejeli zirooma izvajali prave ukrepe. Sam si bom za to prizadeval z vsem znanjem, izkušnjami in človeškim občutkom za soljudi.

*Mag. Adolf Zupan,
svetniška skupina Stranka generacij*

OD ZANOSA DO PONOSA, OD 650- DO 660-LETNICE NAŠEGA MESTA!

Zelo živo se še spominjam proslave ob 650-letnici Novega mesta. Predstava je bila navdihujoča, kazala je talent, potencial in prijaznost Novega mesta. Presenečen pa sem, kako so mi iz spomina pobegnili dejstva, zaradi katerih smo pred nekaj več kot desetimi leti z Listo Gregorja Macedonija sploh stopili na pot prebujanja našega mesta.

Razbiti objekt nekdanje občine na Novem trgu in zakrita gradbena luknja na avtobusni postaji, razpadajoči vedlodrom, Glavni trg, poln avtomobilov in lukenj v granitnem tlakovanju, nestabilne občinske finance in negospodarno trošenje sredstev, smrad, ki se je vil s Ceroda, voda, ki je bila vsaj 35-krat v letu pitna le ob predhodnem prekuhanju, mesto brez kolesarske infrastrukture, zanemarljiva vaška središča, zastarela javna poslopja, premajhni vrtci ...

Ob vsem zanosu, ki je našo listo, župana in razvijajočo se ekipo občinske uprave nosil vsa ta leta, ob 660-letnici čutimo ponos. Ponosni smo na mesto, ki je večkrat prejelo številne nagrade, vezane na kvalitetno življenjsko okolje, ki se na Fakulteti za arhitekturo omenja kot razvijajoče z največjim občutkom, ki oblikovanjem mestnih politik postavlja vzor in trende, ki uspešno črpa sredstva na razpisih za večanje udobja bivanja svojih občanov, ki skrbi za razvoj primestnih skupnosti, ki ima pozitiven tok priseljevanja tako v mesto kot v vasi in kraje okoli njega. Novo mesto v svojih superlativih dosega Slovence v še tako oddaljenih koncih naše države, zavida pa nam ga prenekateri tujec!

Novo mesto je postalo pravo regijsko središče. Župan Gregor Macedoni uživa močno podporo županov drugih občin v regiji, sam je tudi predsednik sveta Skupnosti občin Slovenije in član Evropskega odbora regij v Bruslju ... V Novem mestu se je oblikoval sistem, ki zmora spreminjati tudi zastarele vzorce na državni ravni, postavljati ogledala nevesčim politikantom, predvsem pa zagotoviti nadpovprečna finančna sredstva za razvoj našega mesta in podeželja.

Bi lahko rekli, da gre za novo novomeško pomlad? Brez dvoma! Vsak čas pa prinese tudi nove izzive. Zato ponosno in z zanosom do 670!

*Boštjan Grubler,
svetniška skupina
Lista Gregorja Macedonija*

Prejeli smo posebno priznanje Šole prenove za kakovostno prenovo objektov kulturne dediščine za leto 2024. Prisluzili smo si ga s prenovo več kot 300 let stare Fichtenuove hiše na Glavnem trgu 2, kjer smo uredili stanovanja, namenjena mladim družinam, in poslovne prostore.

Krajani Krajevne skupnosti Uršna sela so uspešno izpeljali dobrodelni piknik za deklico Loro, ki se bori z redko boleznijo. Za razvoj genske terapije, ki bi ji omogočila boljše življenje, lahko darujete s poslanim SMS-sporočilom LORA5 ali LORA10 na številko 1919.

V Dolenjskem muzeju poteka celoletni projekt Doživetje stekla, ki v ospredje postavlja steklene izdelke in raznovrstnost materiala od prazgodovine do sedanjosti. Razstave si lahko ogledate vse do 18. januarja 2026.

Župan Gregor Macedoni je ob obisku ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luke Meseca poudaril, da so za celovito reševanje problematike poleg integracije pripadnikov romske skupnosti v delovno okolje potrebne predvsem sistemske zakonske spremembe.

Župan Gregor Macedoni je skupaj s sodelavci in Gozdnim gospodarstvom Novo mesto v Portovalu zasadil 30 dreves – mogočne hraste in elegantne vrbe žalujke. Območje, kjer so še pred kratkim stale dotrajane betonske gredice, zdaj postaja prijeten prostor za sprostitvev, rekreacijo in druženje na prostem.

Gasilci PGD Ždinja vas so podpisali pogodbo za nakup novega gasilskega vozila, s katerim bodo lahko dostopali tudi do težje dosegljivih objektov in s tem poskrbeli za boljšo zaščito ljudi, okolja in premoženja. Sofinanciranje poteka skladno z občinsko strategijo nabave gasilskih vozil, ki predstavlja pomemben korak k dolgoročni nadgradnji in modernizaciji gasilske opreme.

Novi skate park ob glavni avtobusni postaji predstavlja estetsko in urbanistično izboljšavo do sedaj neizkoriščenega prostora in vabi, da ga preizkusite. Tako začetnikom kot tudi bolj izkušenim športnikom omogoča, da se izpopolnjujejo v svoji dejavnosti.

Učence in učenci Osnovne šole Šmihel se veselijo novih šolskih prostorov. Sodobno šolsko okolje jim bo zagotovil novi prizidek, kjer bodo v dveh etažah nove učilnice, kabineti, kuhinja z jedilnico in dvigalo.

Letošnja komisija je na izboru Županovega vina, ki služi protokolarnim in promocijskim namenom, s slepim okušanjem za zmagovalca izbrala Dušana Teropšiča, ki svoje grozdje prideluje na Trški gori.

Pri Vrtcu Labod se je začela gradnja prizidka, s katerim se bodo do maja 2026 pomembno izboljšali prostorski pogoji te vrtčevske enote. Otroci bodo med drugim dobili štiri nove igralnice in novo kuhinjo.

Župan Gregor Macedoni in minister za vzgojo in izobraževanje Vinko Logaj sta ob ministrovem obisku Novega mesta skupaj s predstavniki šol, vrtca, Policije in Centra za socialno delo govorila o medvrstniškem nasilju, nazaključevanju osnovne šole in o predlogu za obvezno obiskovanje vrtca.

Na Športnih igrah mladih so se v različnih disciplinah pomerili otroci z novomeških osnovnih šol. Spoznali so se s prostori Olimpijskega centra Novo mesto in uživali v aktivnem športnem dopoldnevu.

Projekt Zlati kamen je Mestno občino Novo mesto prepoznal kot eno vodilnih občin pri zagotavljanju pogojev za kakovostno življenje ter delo občanov in podjetij. V regiji se uvrščamo med tri najboljše občine na področju učinkovitosti, trga dela in življenjskega standarda. Na državni ravni izstopamo še v kategorijah demografije, gospodarstva in izobrazbe.

Tradicionalne maturantske četvorke se je letos udeležilo več kot 1000 maturantov in osnovnošolcev. S svojimi plesnimi točkami so na Glavni trg prinesli živahnost in mladostno energijo.

POLETNO DOGAJANJE V ZAVODU NOVO MESTO

V poletnih mesecih, ko so dnevi daljši, mlajši uživajo v poletnih počitnicah, starejši pa v zasluženem dopustu, je tudi več časa za druženje, sprostitvev in poglobljanje različnih zanimanj. Vse to z različnimi vsebinami in dogodki pripravljamo tudi v Zavodu Novo mesto.

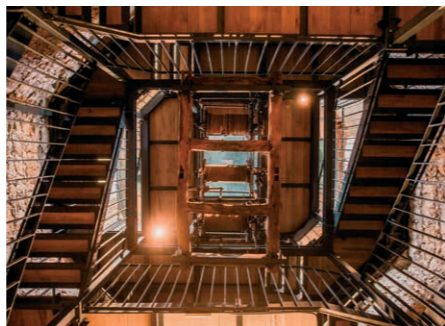
Mladinski center Oton

V Mladinskem centru Oton v juliju od torka do četrтка med 10. in 13. uro vabimo mlade med 14. in 17. letom starosti na **Poletje v Otonu** – program, ki ponuja aktivno in kakovostno preživljanje prostega časa. Vsak dan v juliju med 10. in 13. uro pa vabimo na Župančičevo sprehajališče ob Krki na **Knjižnico pod krošnjami**, ki bo ponujala skrbno izbrano literaturo za bralce vseh generacij.

Razgledna ploščad Kapitelj

Stolna cerkev svetega Nikolaja oziroma Kapitelj že stoletja zaznamuje podobo mesta. Zvonik je od leta 2022 preurejen v Razgledno ploščad Kapitelj, ki nudi čudovite poglede na staro mestno jedro, Trško goro z vinogradi, Gorjance s Trdinovim vrhom in reko Krko, ki vijuga po pokrajini. Povzpnete se po 126 stopnicah in uživajte v **najlepši panorami Novega mesta**.

Poletni filmski večeri

Obiskovalci si bodo lahko **med 1. julijem in 28. avgustom ob torkih in četrtkih ob 21. uri brezplačno** ogledali filme, ki so jih v preteklosti zamudili ali si jih želijo videti še enkrat. Na programu bodo tudi **slovenski filmski klasiki**. Vse filme v sklopu art kino programa bomo predvajali na ploščadi pred KCJT, v primeru dežja pa v notranjih prostorih.

Skoki v Krko

Ena najbolj prepoznavnih novomeških prireditev bo **v nedeljo, 6. julija**, in bo obiskovalcem pokazala atribute reke Krke. Skoki v Krko potekajo na Kandijskem mostu v mestnem jedru in bodo letos potekali že enajstič. Ogled skokov je najbolj priporočljiv s plovili po Krki ali z njenega obrežja.

Jazzinty

Jazzinty, eden najpomembnejših mednarodnih glasbenih festivalov pri nas, bo **med 18. in 23. avgustom** na Ploščadi pred KCJT. Raznolik večerni festivalski koncertni program bo spremljala enotedenska glasbena delavnica. V letu 2025 Jazzinty praznuje častitljivo obletnico – 25. leto, ko se Novo mesto spremeni v osrednje neformalno izobraževalno središče za jazzovsko in sodobno glasbo.

Noč na Krki

Na območju ŠRC Loka bo **v soboto, 6. septembra**, organiziran pester popoldanski program s športnimi dejavnostmi, mladinsko tržnico, mednarodnim srečanjem pihalnih godb in mažoretnih skupin ter turističnimi ogledi mesta z rečne gladine. Večerno dogajanje bodo popestrili zvoki zabavne glasbe in svetlobna predstava, saj je bila luč od nekdaj simbol te prireditve.

Živa Zakšek in drugi, Zavod Novo mesto

MESTNA PLAŽA – POLETNA OSVEŽITEV OB REKI KRKI

V središču Dolenjske, kjer se Novo mesto nežno naslanja na reko Krko, obiskovalce in domačine v vročih poletnih mesecih vabi Mestna plaža – priljubljena točka za sprostitvev, rekreacijo in druženje. Nahaja se na desnem bregu Krke, tik pod Športnim parkom Portoval, le deset minut hoje od Glavne trga.

AKTIVNO IN SPROŠČENO OB REKI

Mestna plaža je vse bolj prepoznavna kot prostor, kjer se naravno okolje prepleta z mestnim utripom. V sklopu turistične ponudbe Z vesli po Krki si lahko obiskovalci izposodijo supe, kanuje ali leseni čoln, se podajo na plovbo po umirjeni reki ter Novo mesto doživijo z edinstvene perspektive – z gladine zelene dolenjske lepotic.

Najbolj priljubljena trasa vodi v smeri mestnega jedra in meri približno 1,2 kilometra v eno smer. Med vožnjo po reki boste zapluli pod znamenitimi mostovi, kot so brv na Loki, Julijina brv in Kandijski most, ob tem pa uživali v razgledih na Breg, meščanske hiše, Kapitelj ter frančiškanski samostan. Plovba se zaključi pri jezovih v bližini starega mestnega jedra.

Tistim, ki si želijo več miru in stika z naravo, priporočamo pot proti toku reke. Na tej strani se reka vije med mestnim gozdom Portoval in Župančičevim sprehajališčem. Idealno mesto za postanek in oddih ob vodi je pri čolnarni v Irči vasi, oddaljeni 1,7 kilometra.

IZPOSOJA PLOVIL – POLETNI URNIK

Plovila so na voljo za izposajo od junija do avgusta, in sicer ob petkih med 15. in 19. uro, ob sobotah in nedeljah med 11. in 19. uro, po dogovoru pa tudi izven rednega delovnega časa. Na voljo je 11 supov, 5 kanujev ter en leseni čoln. Vse informacije so dostopne na spletni strani www.visitnovomesto.si, na elektronski pošti tic@novomesto.si ali na telefonski številki 041 202 080. Aktualne vsebine lahko spremljate tudi na Facebooku, in sicer na strani Visit Novo mesto.

UDOBJE, KULINARIKA IN POLETNO VZDUŠJE

Mestna plaža ponuja več kot le športne aktivnosti. Ob reki se nahaja priljubljeni

Bar Plaža, kjer si lahko privoščite osvežilne pijače, koktajle, lokalna kraft piva, sladoled in pice. Sprostite se lahko na lesenem splavu, ki plava na Krki, ali posedite v senci ob zvokih narave. Poletni večeri so pogosto popestrjeni z manjšimi koncerti, ki ustvarijo prijetno, sproščeno vzdušje pod zvezdami. Za kulinarčne užitke so v neposredni bližini Mestne plaže še Gostilnica Barba ter Picerija Oljka in Gostišče Loka – Kuhla, ki ga dosežete, če se sprehodite po brvi na nasprotni breg Krke.

POLETJE OB KRKI – ZA VSAKOGAR NEKAJ

Mestna plaža je prostor, kjer se srečujejo domačini in obiskovalci, družine z otroki, športni navdušenci in tisti, ki si želijo le trenutek miru v naravi. Poletje je idealen čas, da odkrijete ta priljubljeni kotiček Novega mesta. Vabljeni na Mestno plažo – naj bo vaš oddih ob Krki svež, aktiven in nepozaben!

Davorin Pavlenič

POLETNE POČITNICE NAJ BODO POLNE IGRE, USTVARJALNOSTI IN NOVIH DOŽIVETIJ!

Počitniške dejavnosti za otroke predstavljajo odlično priložnost za kakovostno, zabavno in poučno preživljanje prostega časa. Tudi letos so številne organizacije v sodelovanju z občino pripravile pester in razgiban program dejavnosti, namenjenih osnovnošolskim otrokom ter predšolskim otrokom zadnje starostne skupine.

V programu boste našli široko paleto dejavnosti – od športnih, ustvarjalnih in raziskovalnih delavnic do naravoslovnih dogodivščin in kulturnih doživetij. Otroci bodo lahko razvijali nove spretnosti, sklepali prijateljstva in doživeli počitnice, ki jih bodo še dolgo pomnili.

Vabimo vas, da si celoten program ogledate v našem digitalnem katalogu.

Za hiter dostop preprosto fotografirajte priloženo kodo QR in skupaj z otroki izberite poletno dogodivščino, ki jim bo pisana na kožo.

arhiv društev

V PODBREZNIKU SO (IN ŠE BODO) NOVA STANOVANJA

V Podbrezniku smo v minulih mesecih v sodelovanju s Stanovanjskim skladom Republike Slovenije zaključili enega največjih projektov na področju gradnje javnih najemnih stanovanj na Dolenjskem, z zasebnim investitorjem pa postavili temeljni kamen za še 55 svetlih stanovanj. Sosesko tako poleg starejših blokov tvori 186 novih in sodobnih stanovanj, v katera se je vselilo več kot 500 naših občanov, prihodnje leto pa jo bosta dopolnila še dva bloka.

MONM in SSRS

Novozgrajena soseska predstavlja pomemben korak pri zagotavljanju javnih najemnih stanovanj z neprofitno najemnino. Sestavlja jo pet večstanovanjskih objektov s skupno 186 stanovanji, med drugimi tudi takšnimi, ki so prilagojena gibalno oviranim, sodobno infrastrukturo in zelenimi površinami, ki omogočajo kakovostno bivanje. Energetsko učinkovita stanovanja so velika od 38 do 88 kvadratnih metrov, urejeni pa so tudi skupni prostor za druženje, otroška igrišča, zelene in pohodne površine ter poleg garažnih tudi zunanji parkirni prostori. Odprtje novih stanovanj v Podbrezniku je bil zgolj prvi korak občine pri reševanju stanovanjskega vprašanja. V okolici bodo na voljo še parcele za vrstne hiše in individualno gradnjo za zasebne investitorje, gradnjo dveh blokov pa je zasebni investitor TGH že začel. Slednja novogradnja s 55 stanovanji, od katerih bo polovica oskrbovanih, bo obsegala tudi podzemno garažo s 57 parkirnimi mesti,

v okviru projekta pa bomo v soinvestitorstvu s TGH zgradili tudi komunalno infrastrukturo. V prihodnje nameravamo v Podbrezniku urediti vrtec, z republiškim

stanovanjskim skladom nadaljevati stanovanjsko gradnjo in tako zagotoviti še dodatnih 45 stanovanj, načrtujemo pa tudi nova javna stanovanja na Brodu.

POMEN MEDIACIJE V LOKALNEM OKOLJU MALO DRUGAČE

Teče že tretje leto, odkar je Mestna občina Novo mesto vzpostavila sistem izvensodnega reševanja sporov. V Centru za alternativno reševanje sporov z izbranimi mediatorji izvajamo mediacije in tako kot lokalna skupnost prispevamo k mirnemu reševanju sporov.

Spori so sicer normalni del življenja, a bistveno lahko vplivamo na način njihovega reševanja. Pomembno je, da jih ne zaostrujemo, temveč poskušamo razumeti nastale okoliščine in iščemo skupne interese. Do zdaj so bila izvedena mediacijska srečanja v treh zadevah. Prva zadeva se je nanašala na potek meje in je bila uspešno zaključena s poravnavo, druga se je nanašala na družinsko zadevo, a do sporazuma ni prišlo. Tretja zadeva, ki se je nanašala na ureditev zemljiškopravnih stanj in izgradnjo javne infrastrukture, je bila v enem delu že uspešno zaključena, v drugem delu še teče. So tudi primeri, ko se ena od strank obrne na nas, da bi rada spor z drugo stranko rešila na miren način, a nasprotna stranka tega ne želi.

Za lokalno okolje, kjer se običajno spori dotikajo vsakdanjega življenja, je pomen izvedenih mediacijskih postopkov bistveno širši kot le rešitev spora med strankama. V eni od zadev je bila na primer meja že dokončno urejena, a občanka je prepričana, da je bilo pri tem v preteklosti nekaj storjeno v njeno škodo. Med mediacijskim postopkom se je s pomočjo geodeta izkazalo, da je bila meja sicer določena pravilno, a se je bilo možno glede na strukturo poteka naravnega območja mogoče dogovoriti za obe stranki ugodnejši potek meje. V drugem primeru je šlo za večletni spor med dvema občanoma, med katerima je bilo območje izgradnje javne infrastrukture. Spor se je v mediaciji rešil celovito, v nasprotnem primeru bi bilo potrebnih več sodnih postopkov. Mestna občina Novo mesto je kot prva občina uvedla izvajanje mediacij na način, da celotna

koordinacija izvajanja mediacij, torej vse aktivnosti, povezane z izvajanjem centra, tečejo prek občinske uprave. Za občinsko upravo izvajanje tega projekta ne pomeni le reševanja sporov, temveč veliko več. Vzpostavili smo zavedanje in poznavanje zaposlenih na občinski upravi o tem, kaj je mediacija, kakšen je njen pomen, katere so njene prednosti, kot tudi o samih tehnikah mediacije, ki so uspešno uporabne v vsakdanji komunikaciji. Služijo kot pomoč vodjem pri iskanju rešitve med različnimi strokovnimi stališči in pri reševanju nastalih sporov med javnimi uslužbenci. Pri delu javnih uslužbencev v razmerju do strank zavedanje o pomenu mirnega reševanja sporov in poznavanje tehnik mediacije omogočata uspešnejšo komunikacijo. Poleg tega mediacija deluje preventivno, saj preprečuje nastanek morebitnega spora. Rešujemo vse vrste sporov: civilnopravne, gospodarske, delovne, družinske in druge, trenutno smo v postopku registracije tudi za izvajanje potrošniških sporov.

S tehnikami alternativnega reševanja sporov razvijamo in izvajamo javno upravo tako, da smo pri izvajanju nalog učinkovit servis za občane in dosegamo zastavljene cilje. S takšnim načinom delovanja dvigujemo upravno kulturo in zavedanje, da delujemo ne samo oblastno, temveč tudi servisno, pri tem pa ščitimo tako javno korist kot varovati pravice strank. Posledično ne delujemo na način golega izvajanja formalnih postopkov, temveč aktivno izvajamo javne politike in omogočamo sodelovalno ter participativno vlogo občanov.

CENTER ZA ALTERNATIVNO REŠEVANJE SPOROV pri Mestni občini Novo mesto

07 39 39 242

mediacija@novomesto.si

Občanom omogočamo hitro in učinkovito reševanje sporov ter ohranjanje dobrih odnosov – na prijazen in dostopen način.

Vložite predlog za brezplačen začetek in poskusite z mediacijo!

KAKO DO MEDIACIJE

- Sami ali z nasprotno stranko pošljite predlog za začetek mediacije na Mestno občino Novo mesto.
- Oddajte osebno ali preko elektronske pošte.

Dostop do spletne strani.

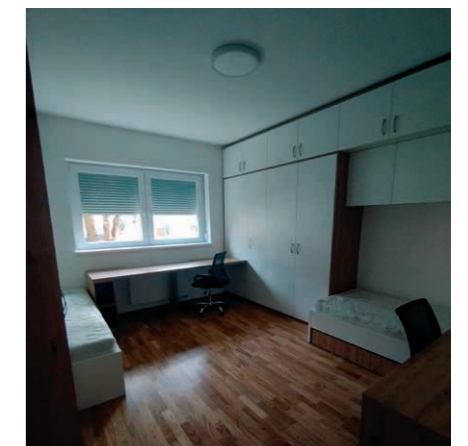

JAVNI RAZPIŠ ZA ODDAJO POSTELJ DIJAKOM IN ŠTUDENTOM

Javni stanovanjski sklad Mestne občine Novo mesto je v lanskem letu obnovil stanovanje na Smrečnikovi 8 v centru Novega mesta za oddajanje dijakom in študentom, ki se izobražujejo ali se bodo izobraževali v Novem mestu.

Stanovanje, veliko skoraj 100 m², ima dve enoposteljni in dve dvoposteljni sobi in je funkcionalno opremljeno: kuhinja z vgradnimi elementi tudi pomivalni in pralni stroj, dve opremljeni kopalnici moška in ženska, sobe z osnovnimi omarami, posteljami ter mizami in stoli glede na število oseb, za kolikor je soba primerna.

Javni razpis za oddajo prostih postelj in drugi pogoji najema so objavljeni na naši spletni strani <http://jss-monm.si>. Razpis se zaključí 30. 6. 2025.

arhiv sklada

LIZIKA

Poletne jezikovne delavnice

Na delavnicah bo poudarek na učenju **angleščine**, dodatno pa bodo otroci lahko uživali tudi v **ustvarjalnih in športnih dejavnostih**.

Delavnice Lizika bodo potekale v **Športnem parku Loka**.

Informacije in prijave:
040 731 700 (Majda)
prijava@lizika.si

www.lizika.si

DRUŠTVO KOČKA

»KOT BISERČEK, KI SMO GA POTEGNILI IZ GLOBIN POZABE.«

Letos, ko Novo mesto praznuje svoj 660. rojstni dan, okrogli jubilej, 10-letnico delovanja, praznuje tudi društvo Machova dediščina pod Gorjanci. Še ena v vrsti marljivih nevladnih organizacij, ki je s svojim znanjem, trdom, časom, tisočimi prostovoljskimi urami in nič manj prevoženimi kilometri ob podpori somišljenikov, občine in KS ter posamičnih donatorjev ustvarila nekaj, kar cenijo obiskovalci od blizu in daleč.

Predsednik društva Machova dediščina pod Gorjanci Marjan Hren z dvorišča svojega doma ponosno razkaže dolino in vse njene znamenitosti. M. M.

»Sem dejansko kar poskočil. Kot da bi vrgel petardo!« se začetkov zamisli o novi pešpoti po KS Mali Slatnik spominja njen (so)ustanovitelj in avtor knjige *Slatenska dolina in Machova dediščina pod Gorjanci* Marjan Hren. Bilo je pred dobrim desetletjem, ko se je pri njem oglašil tedanji predsednik krajevne skupnosti Tomaž Smolič z besedami, da bi občina rada po vseh KS speljala pohodniške poti in jih tudi povezala. »S krajevno skupnostjo sem namreč sodeloval že ob izidu knjige in nikoli ne bom pozabil njegovih besed: Hvala bogu, da pride kdaj kakšen človek, ki ne potrebuje samo betona ali asfalta.«

In tako se je začelo ... načrtovanje, garanje, ustanovitev društva Machova dediščina pod Gorjanci in njihova Machova učna pot, ki ohranja naravno dediščino s prireditvami, kot sta na primer slikarska kolonija in Noč metuljev, pa skrbi za družabni

in kulturni utrip zunaj mesta. A Machova učna pot ob svojem jubileju od nas terja tudi odgovor na vprašanje: Ali me bodo zanamci urejeno in markirano še naprej spoznavali zaradi Macha in vseh ostalih znamenitosti ali me bodo zaraščeno od maha pozabili?

Nešteto neprešteti prostovoljskih ur

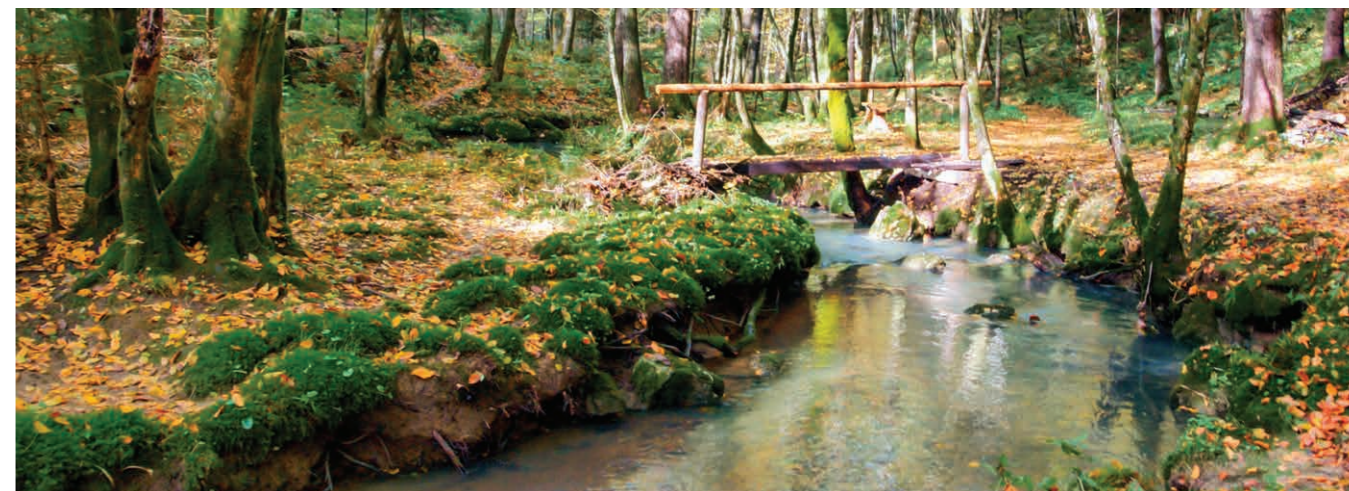
Predsednik društva Marjan Hren je vsekakor glavni »krivec« zamisli, da bi pomen in zapuščino družine Mach, predvsem očeta Johanna in sina Ernsta, iztrgali po njegovih besedah »iz neupravičene in krivične pozabe«. Z vrha Potovega Vrha, kjer živi, ponosno razkazuje razgled po širši dolini, od koder se vidi tudi dobršni del »njegov« učne poti.

Od začetkov, tj. otroške radovednosti ob pogledu na tedaj zaraščeni nagrobni spomenik v nemškem jeziku na vaškem pokopališču, do izida omenjene knjige, sčasoma pa še ustanovitve društva, odprtja učne poti, izida turistične zloženke, spletne strani itd., je preteklo ne le veliko časa, ampak tudi ogromno neprešteti ur: od brskanja po arhivih knjižnic in muzejev, pisanja, iskanja podpornikov do usklajevanja tako znotraj društva kot s strokovnimi službami (npr. Zavodom za varstvo naravne dediščine), zasebnimi lastniki posameznih parcel itd.

Hren teh ur ni nikoli (pre)štel. »A ker so bili in so še ob meni čudoviti in marljivi ljudje, nam je vse to tudi uspelo. Poimensko jih raje ne bi našteval, da ne storim komu krivice, če nanj pozabim, a brez njih ne bi šlo. Seveda tudi v našem društvu pogrešamo mlado kri, nove moči in ideje, ki bi to čudovito zgodbo peljale naprej,« se med pogovorom večkrat zahvali vsem članom in ostalim podpornikom.

Machova učna pot je, zahvaljujoč prostovoljcem društva, opremljena s številnimi informativnimi tablam in markacijami. Zaključene skupine lahko voden ogled naročijo na društvo.mdg@gmail.com. M. M.

Machova učna pot

Več o društvu, družini Mach, jamamajih in učni poti si lahko preberete na njihovi spletni strani www.machova-pot.si. Na kratko pa nekaj osnovnih podatkov: krožna pot z več vstopnimi točkami je dolga približno devet kilometrov, zanjo pa boste potrebovali okoli štiri ure hoje.

A kakšne! Zahvaljujoč markacijam in informativnim tablam marljivih prostovoljcev društva, boste med drugim lahko občudovali Tičkov mlin, Slatenski potok s številnimi meandri in studenci, kot so Mrzelček, Angelski studenec, Rakec, pa Mišja pzdica, Jurkovec in Veliki studenec, skalno okno, v katerem je večkrat prenočil Janez Trdina, t. i. zakleti oreh, okamnelega čuvaja jamamajev Kržjačana ... Na pot se lahko odpravite sami, še bolje pa v družbi predstavnikov društva, saj boste tako mogoče srečali tudi kakšnega škrata in okusili medene jamamaje.

»Med korono je bilo res veliko obiskovalcev, takrat so našo pot spoznale številne družine, ki so iskale popestritev v naravi in blizu doma. Radi nas obižejo vrtci, še pogosteje šolarji. Pred kratkim je imela žužemberška šola pri nas sto učencev na vodenih pohodih,« doda 74-letni vodnik, iz katerega nenehno vrejo zanimivosti tako kraja kot tamkajšnjih prednikov.

»To je kot nek biserček, ki smo ga potegnili iz globin pozabe,« pripoveduje slikovito in nadaljuje: »Vse smo s skupnimi močmi naredili iz nič. Vse table, napise, les, klopi, košnje ... To so bile udarniške akcije čiščenja in vzpostavljanja varne pohodne poti. Očistili smo Mlinščico, tudi del struge potoka, postavili več brvi in mostiček, domači mojstri so poskrbeli za masivne mize in klopi ob pomembnih informativnih točkah, pot ustrezno markirali ... Brez marljivih članov društva tudi te bogate zloženke z zemljevidom poti ne bi bilo, čeprav je že prišel čas, da jo vsebinsko posodobimo.« Ob poslušanju kratkega orisa opravljenega dela zelo hitro postane jasno, zakaj predsednik svojemu osebnemu kangooju pravi »društveno vozilo«.

Moderni vandalizem

Da takšna turistična pot (pre)živi, seveda terja vzdrževanje. In tudi razvoj. Pri tem sta vsaj dve težavi, ki ju sogovornik okliče za »moderni vandalizem«. Namigne na nesoglasja z nekaterimi zasebnimi lastniki zemljišč in občasno uničenimi tablam ali markacijami, precej bolj konkreten je pri »vandalizmu« uradnikov oziroma tistih, ki odločajo o ohranjanju naše dediščine.

»Nihče ni naredil ničesar, da bi se ohranila Machova graščina in po vojni je šlo samo navzdol. Ta je razpadla, odlomil se je vogal in jo je bilo potrebno podreti. Tudi opeke nekdanjega res velikega hleva so furmani vozili po ubogih kolovozih vse do

Šmihela, ko so gradili tamkajšnjo šolo. V dobrem letu dni so jo zgradili: od temeljnega kamna do pouka, dvonadstropno hišo, v kateri sta bila samostan in šola. V to šolo, imenovano po Ubogih šolskih sestrah de Notre Dame, so nato hodile vse deklice iz velike šmihelske fare, ki sega vse do Ljubna. Še moja mati jo je obiskovala,« niza zgodovino tukajšnjih krajev.

Od Machove zapuščine in prodaje posestva sorodniku Tadeju Merklju, predsedniku trgovske zbornice na Dunaju, ki je graščino prodal in kupnino dal v dober namen za izgradnjo samostana Ubogih šolskih sester de Notre Dame in dekliške osnovne šole v Šmihelu, do obiska Velikega Slatnika s strani prednice omenjenega reda iz *Münchena* in odločitve o gradnji šole v Šmihelu ... »Zato pravim, da bi bila na šoli lahko vsaj kakšna spominska tabla ali drugo obeležje.«

Glede na to, da je bil Johann Mach humanistično nastrojen učitelj in vzgojitelj, profesor na praški gimnaziji, tudi dober poznavalec naravoslovja, zaradi jamamaja celo prvi slovenski svilar, ki je tukajšnje ljudi učil novosti sadjarstva, kmetijstva, vrtnarstva, čebelarstva ... pa da je njegov sin Ernst Mach, ki je v teh krajih preživel otroštvo, postal ugleden fizik, po katerem se imenuje enota za nadzvočno hitrost ... Potem ne preseneča tudi želja društva, da bi se po takšni družini imenovala vsaj kakšna ulica.

Med željami društva Machova dediščina pod Gorjanci je tudi konkretnjša, a žal prav tako še neuresničena. Na sotočju treh studencov bi radi postavili kozolec, da bi lahko šolsko skupino gostili tudi pod streho in da bi imeli vsaj društveni prostor za hrambo orodja in opreme. Pri tem bi bila vsekakor več kot dobrodošla aktivnejša podpora lokalne skupnosti in pristojnih institucij, da »za znanec ohranimo zgodbo o svilopreji in »slatenski vlogi« pri preboju zvočnega zidu.«

Hren je sprva o svojem kraju in družini Mach napisal knjigo, z društvom pa odprl še Machovo učno pot, spletno stran www.machova-pot.si, turistično zloženko ... M. M.

»PO NAJBOLJŠIH MOČEH SI ŽELIMO VZGOJITI SOČUTNE IN SAMOSTOJNE OTROKE!«

Kakšna je zgodba in zgodovina Osnovne šole Stopiče? Kako so izgledali njeni prvi koraki?

Če na kratko povzamemo zapise pretekle in polpretekle zgodovine naše šole in šolstva v Stopičah iz jubilejnega glasila, ki smo ga izdali ob 100-letnici OŠ Stopiče leta 2000, lahko ugotovimo, da do leta 1900 ni bilo šolskih kronik, iz katerih bi bilo mogoče ugotoviti, kdaj se je v naših krajih pravzaprav pričel pouk. Je pa v kapitalnem šolskem arhivu zavedeno, da so se zapisi o šolstvu beležili od leta 1850 dalje, kjer so omenjene tudi Stopiče.

Takrat stavbe, ki bi bila namenjena izključno pouku, ni bilo. Ta se je odvijal v cerkvah in v privatnih hišah. Otroke so učili brati, pisati in računati posamezniki, ki jim je bilo za izobrazbo otrok mar, to so bili t. i. »šomoštri«, ki pa za svoje delo niso bili plačani v pravem pomenu besede, ampak zgolj simbolično (kakšen goldinar). Preko kasnejših zapisov pa je znano, da se je od leta 1952 naprej pouk vršil v cerkveni hiši, kjer je potekal t. i. redni pouk.

Prva Stopiška šolska kronika izhaja iz šolskega leta 1900/1901, zato to letnico štejejo kot uradni začetek šole v Stopičah. Prvi »voditelj« šole in hkrati edini učitelj je bil g. Ivan Rodič, ki je zapisal, da je bilo takrat v teh krajih šoloobveznih 476 otrok (kot zanimivost – v šolskem letu 2024/25 imamo na matični in podružničnih šolah OŠ Stopiče skupaj vpisanih 337 osnovnošolcev). Šola je bila takrat dvorazrednica.

Že z letom 1902 obstajajo zapisi, ki nakazujejo, da naj bi imeli skupnosti Podgrad in Dolž svoji šoli. V tistih časih so »šolska naznanila« razdelili štirikrat v letu, šolarjem, ki so izpolnili svojo šolsko obveznost, pa so izročili »izpustnice«. Pouk se je odvijal 6 dni v tednu, pouka prosta je bila zgolj nedelja.

Z letom 1912 se z odlokom cerkvenega deželnega sveta dvorazrednica spremeni v trirazrednico, adaptira pa se tudi stara šola, ki prinese novo »šolsko sobo« za 68 otrok.

Med prvo svetovno vojno zanimanje za šolo upade, po njej pa se razvoj poučevanja pospešeno razvija, saj je v zapisih šolskih kronik govora o pridobitvi šolske knjižnice v letu 1920, o preureditvi pouka v štirirazrednico v letu 1926/27, leta 1934 v petrazrednico in v šestrazrednico leta 1938. Leta 1940 pa šola dobi električno razsvetljavo. Med drugo svetovno vojno je bilo še huje kot med prvo, saj sta bili obe šoli požgani, z njima pa tudi vsi pripomočki za učenje in šolski prostori. Pouk je potekal okrnjeno v čevljarski delavnici in privatni hiši na Orehku, a v slovenskem jeziku.

Z letom 1951 je postavljen temeljni kamen za novo ljudsko šolo v Stopičah, katere izgradnja je dokončana v letu 1965, to pa je tudi leto, ko prične prvič voziti šolski avtobus. Leta 1974 šola dobi asfaltirano cesto in novogradnjo (prizidek) v letu 1982.

Izhajajoč iz arhivskih zapisov se šola med drugim ponaša z več desetletno tradicijo nastopanja in gledaliških uprizoritev šolske dramske skupine, tamburaškim ansamblom, zborovskim petjem in športnimi dosežki. Kot zanimivost – rokometna ekipa deklet OŠ Stopiče je v šolskem letu 1973/74 dosegla prvo mesto v republiki!

Kaj si želite, da je tisto prvo, na kar ljudje pomislijo, ko slišijo ime Osnovna šola Stopiče in na šolanje pri vas?

Predvsem si želimo, da ljudje pomislijo na to, k čemur tudi sami neutrudno stremimo, to je negovanju varnega in spodbudnega učnega okolja, v katerem bi lahko vsak posameznik našel in izkoristil svoj potencial in interese. Seveda pa je naš zavod neločljivo povezan s čudovitim okoljem, v katero je umeščena matična šola s podružnicama, in posledično z nadstandardnimi pogoji, ki izhajajo iz teh okoljskih danosti. Naša šola je »zdrava« primestna šola v objemu narave s predanimi zaposlenimi in kot tako si želimo, da jo ljudje tudi prepoznajo.

Kako pomembno je, da vaša šola diha z lokalnim okoljem, kako v praksi poteka ta simbioza? Ali ste ključno vpeti v življenje kraja?

Šola je eden izmed stebrov, gradnikov kraja. Je neločljivo povezana z identiteto kraja, zgodovino in njenimi prebivalci. Zato se še kako zavedamo, da morata kraj in šola tesno in zglodno sodelovati za dobrobit vseh.

arhiv šole

To uresničujemo ob nešteto priložnostih. Če naštejemo zgolj nekatere – v šolskih prostorih gostimo krajevne dogodke, sodelujemo z Rdečim križem in društvom upokoencev pri različnih akcijah, s športnim društvom usklajujemo njihove dejavnosti, ki jih izvajajo na šolskih površinah, in pomagamo pri njihovi promociji. Naši pevski zbori nastopajo na različnih prireditvah krajevnih skupnosti in drugih interesnih društvih, neločljivo smo povezani z Ženskim rokometnim klubom Krka Novo mesto, ki ima domicil v naši športni dvorani, zadnja leta tudi zelo uspešno sodelujemo z vsemi tremi krajevnimi skupnostmi našega šolskega okoliša, tj. s KS Stopiče, KS Podgrad in KS Dolž, ki imajo vsako leto posluh in so nam pripravljene priskočiti na pomoč in finančno podpreti naše želje na razpisih MO NM za nakup igral in športne opreme, za kar smo jim iskreno hvaležni. Primerov sodelovanja je veliko, predvsem pa je pomembno, da se vsi deležniki zavedamo, da je šola del kraja in kraj del šole, zato moramo v duhu sodelovanja graditi dobre odnose.

Katere so vrednote, ki si jih želite, da jih vaši učenci osvojijo po zaključku šolanja pri vas?

Po najboljših močeh si želimo vzgojiti sočutne in samostojne otroke. Cilj je, da naši otroci prepoznajo znanje kot vrednoto, nekaj, česar jim nihče ne more odvzeti in kar jim bo v življenju odpiralo vrata. Posebno pozornost posvečamo tudi spoštovanju in odgovornosti, ki sta neločljivi del novo zastavljene večletne prednostne naloge zavoda, saj sta spoštovanje in odgovornost temelj in osnovo za delovanje posameznika tako v odnosu do sebe kot tudi družbe in širše okolice. Posebno pozornost pa na šoli posvečamo tudi bralni pismenosti, ki smo jo začeli sistematično obravnavati in nadgrajevati v letošnjem šolskem letu.

Kako pomembno je za vas, da šola podpira individualnost otrok, da razvijejo svoje sposobnosti?

Podpora individualnosti oziroma individualnih interesov in sposobnosti posameznikov je izjemnega pomena. Namreč vsakdo ima sebi lastne talente, zanimanje, motivacijo, potrebe, zato je zelo pomembno, da šola po najboljših močeh prepozna, obravnava in omogoči njihov razvoj, seveda upoštevajoč zmožnosti in pogoje dela posameznega zavoda. Je pa v trenutnem sistemu poučevanja in šolstva na splošno to velik izziv, namreč individualnosti se ne da upoštevati oz. izvajati sistemsko, saj imamo na šolah in v razredih izjemno heterogene skupine otrok z različnimi predznanji, ekonomsko socialnimi statusi, domačim podpornim okoljem, nenazadnje (ne)znanjem slovenskega jezika itn. Zato je tu vloga strokovnih delavcev

šole neprecenljiva, saj je dejstvo, da uspešnost upoštevanja in razvoja individualnih značilnosti otrok sloni popolnoma na znanju in interesu strokovnih delavcev, ki navkljub (še vedno) neustreznemu vrednotenju in spoštovanju njihovega dela tega opravljajo s srcem ter lastnim pedagoškim poslanstvom kot vodilom.

V ta namen šola otrokom nudi izjemno paleto možnosti za razvoj njihovih talentov in sposobnosti ter udejstvovanje na različnih interesnih področjih, kot na primer s sodelovanjem na prireditvah, v pevskih in likovnih dejavnostih, v gledališki skupini, na športnih tekmovanjih, tekmovanjih iz znanja in še in še. Skladno z določili odločb in predlogi različnih strokovnih služb imajo učenci in učenke tudi možnost mnogoterih prilagoditev izvajanja pouka, opravljanja učnih obveznosti ter ocenjevanja.

Ocenjujem, da imajo učenci in učenke v slovenski šoli kljub nekaterim pomanjkljivostim in možnostim za izboljšanje širok nabor možnosti, da svoje prepoznane interese in talente tudi udeležijo, seveda če jih to zanima in so motivirani.

Kateri so glavni izzivi za šolo v prihodnje, ste zadovoljni s pogoji za delo?

Pogoje za delo ocenjujem kot dobre. Z občino in krajevnimi skupnostmi našega šolskega okoliša redno in konstruktivno sodelujemo tudi na področjih investicij in nakupih druge (nadstandardne) opreme in pripomočkov, nadgradenj šolskih prostorov in zunanjih površin. Si pa želimo v prihodnjih letih predvsem nadgraditi funkcionalnost zunanjih površin šole ter omogočiti strokovnim delavcem še boljše prostorske pogoje in IKT-podporo za izvajanje njihovega pedagoškega procesa.

Našo šolo in predvsem šolo na splošno v prihodnosti čaka veliko izzivov. Po moji oceni so največji izzivi zagotavljanje avtonomnosti in povrnitev spoštovanja učiteljskemu poklicu ter strokovnim delavcem v vzgoji in izobraževanju na splošno in pa prilagoditev izvajanja pouka in vsebin, ki bi zadostile potrebam po aktualnih znanjih in zahtevam časa, v katerem živimo. Svoje varovance želimo vzgojiti in opolnomočiti v polnopravne samostojne državljane, sposobne se aktivno in produktivno vključiti v družbo.

Zavedati se moramo, da je znanje vrednota in neodtujljivo osebno bogastvo, ki odpira vrata v napredek, blagostanje posameznika in družbe kot celote, pri čemer igrata šola kot institucija ter strokovni kader, ki izvaja vzgojo in izobraževanje, neprecenljivo vlogo.

PESMI - KLJUČ DO RAZUMEVANJA KULTURE NARODA

Osnovna šola Bršljin od svoje ustanovitve leta 1971 vpisuje tudi romske učence iz naselja Žabjak-Brezje. Generacije učiteljev in učencev so se srečevale z drugačno kulturo. Primorani smo (bili) iskati načine, poti do romskih učencev in njihovih staršev. Po desetletjih dela z romskimi učenci si še kako želimo boljših rezultatov pri dvigu njihove izobrazbe, ki je dokazano najboljša pot iz začaranega kroga revščine. Delovna gradiva v slovenskem in romskem jeziku, didaktični materiali, slovarji, zborniki ob različnih projektih ter raziskovalne naloge so dokazi iskanja strategij, strokovnih rešitev in poučevalnih praks za lažje sobivanje in poučevanje otrok iz drugačnega kulturnega in jezikovnega okolja. Nemalokrat so izkušnje z romskimi učenci pripomogle k razvoju inovativnih učnih metod, koristnih za vse učence.

učiteljica glasbene umetnosti na OŠ Bršljin Doris Keršič v sodelovanju z dr. Uršo Šivic iz Glasbenonarodopisnega inštituta ZRC SAZU. S QR-kodo na koncu knjižice je možno dostopati do zvočnih zapisov izbranih pesmi, ki jih pojeta Dušica Balažek in Boris Brajdič, na elektronskih klaviaturah pa ju spremlja Valentin Hudorovac. Celotno zbirko pesmi dopolnjujejo ilustracije učencev OŠ Bršljin, ki so nastale pod vodstvom učiteljic Maje Sivec in Vilme Petelin. Poskrbeli smo za pridobitev kataložnega zapisa o publikaciji Narodne in univerzitetne knjižice Ljubljana, tako da je zbirka že našla prostor v slovenskih knjižnicah.

Zbirko pesmi smo predstavili na šolski prireditvi ob svetovnem dnevu Romov, ki so se je udeležili nekateri pri zbirki sodelujoči predstavniki romske skupnosti in romski starši, katerih otroci so nastopali na odr. Romski učenec osmega razreda Sandro Butala je pripravil razstavo risb, ki so likovni presežek. Med drugim je občinstvu zaupal, da si želi postati kozmetični tehnik in odpreti svoj salon za tetoviranje. Na roki ima tetovažo »Never give up« (op. Nikoli

Marca 2025 je OŠ Bršljin izdala zbirko pesmi *Zapojem si pesmico*, ki jo je uredila učiteljica Boža Antončič, lektorirala pa upokojena ravnateljica in slovenistka Martina Picek. Zbirka pesmi v prvem delu vsebuje stare romske pesmi, ki so še ohranjene med dolensjimi Romi. Izražajo strah pred samoto, so hudomušne in igrive. Po večini jih pojejo brez instrumentalne spremljave, dodajajo pa tudi svoje verzice in besede. V drugem delu so izbrane slovenske ljudske pesmi, zapisane v slovenskem jeziku in dolenski romščini (Lepa Anka/Suži Anka, Na planinah/Po planina, Jaz pa pojdem na Gorenjsko/Meni đav pa po Gorenjsko, Čuk se je oženil/Čuko pe ženinda). S prevodom slovenskih ljudskih pesmi, ki jih romski učenci najraje pojejo, se romskim otrokom približa glasbena kultura večinskega prebivalstva in obratno. V tretjem delu zbirke so predstavljene pesmi romskih ustvarjalcev Bojana Tudijske, Cvetke Tudijske in Rajka Šajnoviča ter Dušice Balažek, ki obvlada romski jezik in je avtorica večine besedil. Zbirka vsebuje tudi notne zapise pesmi, ki jih je za zbirko posodobila

ne obupaj). Odličen opomnik, pa vendar se na tiho prikrade vprašanje: Koliko ovir bo moral preskočiti, da bo dosegel svoj cilj? Upanje vzbudijo tisti romski učenci naše šole, ki obiskujejo srednjo šolo. Držimo pesti, da jo bodo dokončali in našli zaposlitev. To bo največja nagrada za na videz Sizifovo delo ter najboljša naložba v skupno prihodnost.

Jutri bo nov dan. Na šoli si bomo prizadevali, da bodo romski učenci čim bolj redno prihajali v šolo, da jih bodo starši pustili v šolo v naravi, na dneve dejavnosti, da bodo videli čim več sveta izven romskega naselja, kot Nej Stojanovič, ki je bil navdušen nad ekskurzijo v Salzburg v okviru neobveznega izbirnega predmeta nemščina.

Zagotovo bomo nekoč dočakali tudi dan, ko se bo našel pripadnik romske skupnosti iz največjega romskega naselja v Mestni občini Novo mesto in bo napisal knjigo ter nam, ki premalo poznamo, kaj pomeni biti Rom, približal svet doživljanj, razmišljanj, ustvarjalnosti in pogledov na svet. Takrat bomo morda ostrmeli.

POLETJE V KNJIŽNICI MIRANA JARCA NOVO MESTO

Poletje je čas dopustov in sprostitve, kljub temu pa bo v novomeški knjižnici pestro. Z razstavno in prireditveno dejavnostjo se bomo vključili v novomeško poletno dogajanje in skrbeli za bralne užitke naših obiskovalcev, katerih obvezni kos dopustniške prtljage so tudi knjige. Med drugim bomo z jubilejnim 10. Trdinovim literarnim pohodom, novim listom Rastoče knjige Novo mesto in zunanjo razstavo v mestnem središču obeležili tudi 195. obletnico rojstva in 120. obletnico smrti slovenskega pisatelja, etnografa in zgodovinarja Janeza Trdine.

Si upaš skočiti ... v neznane zgodbe? Na Oddelku za mladino, v krajevnih enotah in potujoči knjižnici bodo v poletnih mesecih na voljo bralni paketi presenečenja *Hop v zgodbo* z bralnimi predlogi naših knjižničark in knjižničarjev.

Vse, ki boste proste dneve izkoristili za prenovo doma in delo okrog njega, vabimo, da pred tem preverite, ali je orodje, ki ga pri tem potrebujete, morda na voljo v naši knjižnici reči, v kateri si člani knjižnice lahko brezplačno izposojate različne uporabne predmete za delo in prosti čas. 🛠️ Boštjan Pucelj

Na robu poletja

Poletno dogajanje v novomeški knjižnici začenjamo in zaključujemo z nizom pogovornih večerov v Parku Rastoče knjige ob knjižnici, ki smo ga poimenovali *Na robu poletja* in je postal stalnica programa knjižnice. V goste povabimo znane obraze s področja literature in drugih umetnosti, katerih knjiga je izšla pred kratkim.

Gost prvega srečanja Zvone Zvonimir Kozamernik je predstavil svojo potopisno biografijo z naslovom *Kdo je Gringo: Kolo V GLAVI*. V nadaljevanju nas v sklopu prvega dela cikla obiščeta še Arne Hodalič (12. 6.), ki bo spregovoril o svoji reporterski foto-avtobiografiji *Moje svetlobe*, ter odlična pesnica, kolumnistka, urednica in prevajalka Anja Zag Golob (19. 6.), ki bo predstavila svoj prozni prvenec *Poskus vsakdanjosti*. Drugi sklop cikla bomo

V toplejših mesecih prijeten kotiček za branje in druženje predstavlja knjižnična plaža na terasi knjižnice v objemu dišavnih in zelišč.

začeli s pogovorom z novomeško literarno ustvarjalko Suzano Zagorc (28. 8.) in izvedeli več o njenem najnovjšem ljubzenskem romanu *Ne poznam je*.

Glasbeni dogodki v Parku Rastoče knjige

Z nastopom Amire Medunjanin (27. 6.) se bo začel *Festival novomeško poletje*, ki bo že peto leto zapored razvajal naše slušne brbončice. Trije koncerti se bodo odvijali tudi v Parku Rastoče knjige ob knjižnici, in sicer bodo nastopili Drago Mislej - Mef (9. 7.), Katja Šulc (16. 7.) ter Zoran Predin (13. 8.). Ponosni smo, da bo v naši družbi v zavetju parka svojo jubilejno 50. obletnico ustanovitve praznovala tudi legendarna novomeška skupina Rudolfovo (21. 8.).

Za otroke in mladino

Kot vrsto let doslej bodo v juliju (7.–11. 7.) potekale delavnice POLETnice za otroke različnih starosti, ves julij in avgust pa bo med 8. in 12. uro odprta tudi igralnica v pravljčni sobi knjižnice, kjer lahko otroci v družbi staršev ali starih staršev preživljajo proste in sproščene

poletne urice ob igračah, družabnih igrah in vrstnikih.

Otroke, stare med 7 in 15 let, vabimo na 12-tedensko pustolovščino ob knjigah iz skrinje pustolovščin na Oddelku za mladino. Vse, ki boste prebrali vsaj tri knjige in z nami delili svoje vtise o njih, čaka zaključna prireditev Pustolovci s super gostom, sladoledom, priznanjem ter knjižnimi in glavno nagrado – tabličnim računalnikom.

Poletje je tudi idealen čas za družinski potep med knjigami in izpolnjevanje zabavnih nalog v knjižnici *Potovanje med knjigami* v sklopu družinskega bralnega kluba. Pridružijo se lahko družine, v katerih najmlajši družinski član šteje 15 let ali manj, zaključek pa bo v tednu otroka v družbi pravljíčarke.

POLETNI DELOVNI ČAS NOVOMEŠKE ENOTE KNJIŽNICE

28. 6.–30. 8. 2025
ponedeljek–petek: 7.00–19.00
sobote, nedelje in prazniki: zaprto

> Nataša Derganc, vodja projektov, Razvojni center Novo mesto

UGODNA POSOJILA Z GARANCIJO IN SUBVENCije OBREStNE MERE

V Razvojnem centru Novo mesto, d. o. o., tudi v letu 2025 malemu gospodarstvu Jugovzhodne Slovenije nudimo ugodna namenska posojila z garancijami iz sredstev GARANCIJSKE SHEME ZA DOLENJSKO (GSD) in SUBVENCijo OBREStNE MERE (SOM) za kredite.

GSD izvajamo v sodelovanju z 19 občinami regije, med njimi tudi z *Mestno občino Novo mesto*, ter s tremi poslovnimi bankami.

Upravičenec lahko pridobi:

1. UGODNO POSOJILO do 150.000 EUR in
2. GARANCIJO v višini od 60 do 80 % odobrenega posojila.

Sredstva so namenjena vlaganju:

- osnovna sredstva (opredmetena in neopredmetena), tudi nakupe tovornih vozil,
- obratna sredstva in
- zaposlovanje.

Na razpis se lahko prijavijo:

- mikro in mala podjetja,
- samostojni podjetniki,
- fizične osebe z dopolnilno dejavnostjo na kmetiji,
- zavodi, zadruga, socialna podjetja in društva,
- v povezavi z opravljanjem tržne dejavnosti.

Razpis je odprt do 31. 3. 2026.

Razpis za subvencije obrestne mere je letos razpisan v sodelovanju s 13 občinami, tudi z Mestno občino Novo mesto.

Upravičenec bo lahko pridobil nepovratna sredstva v višini:

- do 50 % plačanih obresti v obdobju od 1. 9. 2024 (oz. za upravičence, ki so že bili prejemniki sredstev po razpisu 2024 od 1. 10. 2024) do 31. 8. 2025,
- po maksimalno dveh kreditnih pogodbah bank,
- od minimalno 50 EUR/vlogo in do maksimalno 2.000 EUR/posameznega upravičenca.

Prijavijo se lahko:

- mikro in male gospodarske družbe,
- samostojni podjetniki,
- fizične osebe z registrirano dopolnilno dejavnostjo na kmetiji,
- socialna podjetja,
- zasebni zavodi in zadruga,
- ki imajo sedež ali poslovno enoto v eni od sodelujočih občin.

Skrajni rok za oddajo vlog s predpisano dokumentacijo je 19. 9. 2025 do 14. ure.

Razpisa s pripadajočimi obrazci sta na voljo na spletni strani RC NM na povezavah: <https://www.rc-nm.si/subvencije-obrestne-mere-podjetniskih-kreditov-2025/>

<https://www.rc-nm.si/razpis-garancij-posojil-iz-garancijske-scheme-za-dolenjsko-za-letu-2025/>

Več informacij o obeh razpisih:
natasa.derganc@rc-nm.si,
tel. št.: 07 33 72 987.

 **Garancijska shema
za Dolenjsko**

Kako torej lahko začnemo razvijati kompetence za razvoj globoke tehnologije pri mladih?

Denimo, od kolesarjev nihče ne pričakuje, da bodo kar takoj tekmovali na velikih tritedenskih dirkah, pač pa začnejo na manjših in manj prestižnih tekmah. Mladi raziskovalci, ki jih je v osnovni in srednji šoli vedno dovolj, lahko že v rosnih letih začnejo razvijati kompetence, potrebne za vstop v svet globoke tehnologije. V Sloveniji in po Evropi je kar nekaj tekmovanj za mlade raziskovalce. So pa takšna tekmovanja po večini usmerjena precej ozko raziskovalno, torej teoretični uvod, metodologija, rezultati in diskusija. Podjetniških tekmovanj je tudi precej, se pa večinoma spet usmerjajo v razvoj poslovnega modela, precej manj pa v samo zahtevnost produkta. Ena od izjem je tekmovanje Sciencelam, ki ga organizira Razvojni center Novo mesto, kjer se ekipe mladih raziskovalcev pomerijo tako na področju raziskav kot tudi opisa poslovnega modela.

Medtem ko lahko mladi z enostavnimi produkti relativno hitro vstopijo na trg, če se tako odločijo, pa raziskovalce, ki se lotijo Deep Tech projektov, običajno čaka kar nekaj let in veliko sredstev, da lahko dokončajo produkt, s katerim bodo potem vstopili na trg. Toda tudi mlad kolesar, ki se prvič pomeri z vrstniki na cestni dirki, bo nekoč nastopil na Tour de France le, če

bo za ta cilj delal od vsega začetka. Enako velja za mlade raziskovalce, ki bodo nekoč vstopili v svet globoke tehnologije. Če jih zna izobraževalni sistem dovolj motivirati, bodo vztrajali in nekoč vstopili v svet znanstvenega podjetništva.

Za preboj Evrope na področju globoke tehnologije je torej potreben celovit pristop. To pomeni zgodnje prepoznavanje nadarjenih mladih raziskovalcev, razvijanje posebnih programov mentorstva, ki povezujejo akademsko sfero z industrijo, ter dolgoročno finančno podporo za projekte z visokim tveganjem. Tekmovanja kot Sciencelam, ki že uspešno združujejo znanstveni in podjetniški pristop, predstavljajo odlični model, ki ga lahko izobraževalni sistem implementira širše. S takšno naložbo v motivirane bodoče podjetnike z globoko tehnologijo ter s potrpežljivostjo pri njihovem razvoju lahko Evropa

postopoma zapolni vrzel, ki že zija med njo in vodilnimi svetovnimi silami na področju globoke tehnologije. Prihodnost ni v posnemanju, temveč v grajenju lastnega ekosistema, ki bo mladim omogočil, da svoje inovativne ideje razvijejo v svet-spreminjajoče tehnologije.

KAJ JE DEEP TECH?

Globoka tehnologija ali Deep Tech je klasifikacija mladega podjetja, ki razvija tehnološki proizvod, utemeljen na letih raziskav in razvoja. Običajno zajema področja, kot so napredni materiali, različni tipi umetne inteligence, biotehnologija, kemija, robotika, elektronika, blockchain, vede o življenju, aeronavtika in podobno.

> Vesna Maksimović, Razvojni center Novo mesto

PEŠ ALI S KOLESOM V KNJIŽNICO – ZA BOLJ TRAJNOSTNO NOVO MESTO!

V okviru Regijskega centra mobilnosti Jugovzhodne Slovenije (RCM JVS), ki od oktobra 2024 povezuje vseh 21 občin v regiji, izvajamo različne aktivnosti za izboljšanje stanja trajnostne mobilnosti na regionalni ravni.

RCM JVS si bo s številnimi aktivnostmi in pobudami prizadeval izboljšati stanje trajnostne mobilnosti, še posebej z vključevanjem lokalnih skupnosti in širjenjem dobrih praks.

Ena od teh pobud bo kampanja »Trajnostno v knjižnico!«, ki bo potekala od 2. junija do 30. oktobra 2025 v sodelovanju s Knjižnico Mirana Jarca. Kampanja je del širših prizadevanj v sklopu Evropskega tedna mobilnosti, ki se vsako leto odvija med 16. in 22. septembrom in promovira trajnostne oblike prevoza.

Zakaj kampanja?

V našem mestu se tudi za kratke poti – do 2 km – pogosto uporabljajo avtomobili. Z željo, da bi spodbudili bolj trajnostne navade, vas vabimo, da se v našo mestno knjižnico odpravite peš, s kolesom, skirojem ... Ob vsakem tovrstnem obisku boste

pri knjižnem pultu prejeli nalepko, po petih zbranih nalepkah pa boste zbirni kartonček z zbranimi nalepkami lahko oddali za sodelovanje v nagradnem žrebanju. Srečni izžrebanci bodo na zaključni prireditvi, ki jo bomo pripravili v sodelovanju s knjižnico, prejeli praktično nagrado (komplet za popravilo kolesa ter vstopnico za pustolovski park Gače).

Vabimo vas, da se nam pridružite, da skupaj soustvarjamo prijaznejše, bolj zdravo in trajnostno Novo mesto. Vsak korak šteje – tudi tisti, ki vodi med police dobrih knjig.

> Janez Gorenc, Razvojni center Novo mesto

RAZVOJ GLOBOKE TEHNOLOGIJE ŽE PRI MLADIH?

V Evropi in še posebej v Sloveniji v zadnjih letih veliko govorimo o povečanju produktivnosti ter konkurenčnosti napram ZDA in Kitajski. Na področjih globoke tehnologije (ang.: Deep Tech), kot so električna vozila, baterije in podobno namreč že precej zaostajamo za omenjenima državama in s tem kot največje gospodarstvo na svetu počasi, a gotovo drsimo v irelevantnost.

Ena od rešitev, ki se večkrat ponuja, je pospešitev prenosa znanja z univerz in inštitutov v gospodarstvo ter posledično bolj učinkovita komercializacija globoke tehnologije. V Evropi sicer za

to področje skrbijo projekti programa Horizon Europe, ki velja za *crème de la crème* evropskih programov. Vendarle pa Horizon večinoma podpira obstoječe raziskave in jih povezuje v obstoječe

gospodarske priložnosti. Pričakovano je namreč, da se projektov globoke tehnologije lotevajo doktorji znanosti, vložki v razvoj so običajno izjemno veliki, čas do uspeha na trgu pa običajno zelo dolg.

POLETJE V NOVEM MESTU

Julij

Junij

			Muzejske delavnice 26. in 27. junij med 10. in 12. uro Dolenjski muzej, muzejski vrtovi, Jakčev dom	Festival Novomeško poletje 27. 6. ob 21. uri Amira Medunjanin Muzejski vrtovi	Otroški svet 30. 6. od 10. do 12. ure Park Rastoče knjige pri Knjižnici Mirana Jarca
Poletje v Otonu 1. 7.–24. 7. od torika do četrтка med 10.00 in 13.00 Mladinski center Oton	Knjižnica pod krošnjami 1. 7.–24. 7. vsak dan od 10.00 do 13.00 Župančičevo sprehajališče 1, Novo mesto	Poletni filmski večeri 1. 7.–31. 7. vsak torek in četrtek ob 21.00 Kulturni center Janeza Trdine	Muzejske delavnice 1., 2. in 3. 7. med 10. in 12. uro Dolenjski muzej, muzejski vrtovi, Jakčev dom	Otroški svet 1. 7.–25. 7., vsak delovnik od 10. do 12. ure Park Rastoče knjige pri Knjižnici Mirana Jarca	Rudi Potepuški 3. in 4. 7. Glavni trg
Skoki v Krko 6. 7. od 16. ure dalje Kandijski most	Festival Novomeško poletje 9. 7. ob 20. uri Mef & Novele Park Rastoče knjige	Novomeški poletni večeri 10. 7. ob 20. uri Maja Haderlap in Pia Prezelj, pogovor o knjigi Ženske v temi Glavni trg	Novomeški poletni večeri 11. 7. ob 20. uri Okrogla miza o Srebrenici Glavni trg	Grem domov v Novo mesto 12. 7. ob 19. uri Glavni Trg	Novomeški poletni večeri 15. 7. ob 20. uri pogovor na temo Kdo ima encim za poezijo Glavni trg
Festival Novomeško poletje 16. 7. ob 20. uri Katja Šulc Park Rastoče knjige	Novomeški poletni večeri 17. 7. ob 20.00 Svetlana Slapšak, Mirt Komel in Ana Geršak, pogovor o vsem lepem Glavni trg	Novomeški poletni večeri 19. 7. ob 10.00 Andrej Rozman - Roza, Balon Velikon, predstava za otroke Glavni trg	Festival Novomeško poletje 25. 7. ob 21. uri Rambo Amadeus Glavni trg	Novomeški poletni večeri 26. 7. ob 10.00 Take ljudske, lutkovna predstava Glavni trg	Novomeški poletni večeri 31. 7. ob 20.00 Andraž Rožman in Tina Perič, o izbrisu v slovenski literaturi Glavni trg
	Festival Novomeško poletje 1. 8. ob 21. uri Čompe Glavni trg	Poletni filmski večeri 5. 8.–28. 8. vsak torek in četrtek ob 21.00 Kulturni center Janeza Trdine	Razstava v Galeriji Kocka 6. 8.–25. 9. Bojan Radović: Hirošima	Novomeški poletni večeri 7. 8. ob 20.00 Zorana Baković in Aljaž Vrabec, Kitajska v 21. stoletju Glavni trg	Festival Novomeško poletje 13. 8. ob 20. uri Zoran Predin Park Rastoče knjige
Festival Jazzinty 18. 8.–23. 8. vsak večer od 20.00 ploščad pred KCJT, Glasbena šola Marjana Kozine	Novomeški poletni večeri 19. 8. ob 19.00 Tina Košir, Žiga Valetič in Manca Košir, o biografiji Mance Košir Glavni trg	Novomeški poletni večeri 20. 8. ob 19.00 Julija Lukovnjak, Domen Kodrič in Aljoša Harlamov, o fantastični literaturi / Glavni trg	Novomeški poletni večeri 21. 8. ob 19.00 Jurica Pavičič, predstavitev romana Rdeča voda Glavni trg	Reku reku, festival pripovedovanja 27. – 29. 8., vsak dan ob 20. uri Glavni trg	Muzejske delavnice 28. in 29. 8. med 10. in 12. uro Dolenjski muzej, muzejski vrtovi, Jakčev dom

Avgust

September

Festival Novomeško poletje 29. 8. ob 20.30 uri Hamo & Rudi Bučar Muzejski vrtovi		Vpis abonmajev 2025/26 1. 9.–12. 9. Kulturni center Janeza Trdine	Mladinska tržnica 6. 9. od 15. do 19. ure Župančičevo sprehajališče	Noč na Krki 6. 9. od 19.00 do 01.00 ure ŠRC Loka
	30 let KCJT in premiera Opere Kette 25. 9. Kulturni center Janeza Trdine	Razstava v Galeriji Kocka 26. 9.–24. 10. DLUC	Svetovni dan turizma: Dan odprtih vrat 27. 9. od 9.00 do 15. ure TIC Novo mesto	Voden ogled Razgledne ploščadi Kapitelj 27. 9. od 10. do 11. ure zbor: TIC Novo mesto